
SCENELIV

#04 – 2020

Dansk Skuespillerforbunds medlemsblad

TEMA:
Til kamp for klimaet

INDHOLD

- 4** #LABORATORIET
HEDELANDET KORTLAGT
Mathias Theisen, danser og koreograf deltog i kunstfestivalen 'Wa(l)king Copenhagen', hvor han dansede på Hedeboستن ved Roskilde. Interesserede kunne følge med på Facebook – og nu i Sceneliv.
- 6–13** TEMA:
TIL KAMP FOR KLIMAET
- 6** **GRØN SAMVITIGHED PÅ VEJ I FILM OG TV**
I efteråret vil der komme en opgørelse over, hvor meget CO2 man udleder i den danske film- og tvbranche. Firmaet Jordnær Creative arbejder allerede på at mindske udledningen af CO2 i film og tv.
- 10** **KLIMAFORANDRINGER PÅ GULVET**
Vi er med til forberedelserne af en forestilling på ungdomsteatret MÆRKNÆR, hvor kunstnerisk leder Anne Gry Henningsen ikke ser bæredygtigheden i sine produktioner som en forhindring – men som nye muligheder.
- 13** **BIOGRAFERNE BLIVER GRØNNERE**
I biografene er man også begyndt at tænke i grønne baner. I BIG BIO-kæden bliver en stor del af de årlige 30 tons affald allerede til muld og Nordisk Films biografteater er inde på noget af det samme.
- 14** **EKSPERIMENTER I RESIDENCY**
Vi har sendt en mand til Bora Bora for at finde ud af, hvad der foregår i de forskellige residencies, hvor internationale dansere kommer forbi og eksperimenterer. Han mødte tre vidt forskellige af slagsen.
- 16** KLASSIKEREN
ROBERT STORM PETERSEN
Den arkæologiske jagt i Holger Damgaard's fotoarkiv, der ligger på Det Kongelige Bibliotek, fører i dette nummer af Sceneliv til to stillfotos af Robert Storm Petersen. Fra tiden hvor han mødte Christian Arhoff, og de blev til komikerduoen Storm og Stille.
- 18** **UNGE I TEATRET**
Gruppen af "unge i teatret" defineres ikke længere kun som teenagere, men er blevet langt bredere. Samtidig gøres der mere end nogensinde før noget aktivt for at få de unge i teatret.
- 22** **FATTIGDOM MED VIRKELIG BAGGRUND**
I CoreAct arbejder Helene Kvint og Anika Barkan med at skabe teaterstykker på baggrund af flere års research blandt almindelige mennesker i den virkelige verden. Et af resultaterne er 'Ser du mig' på Teater Grob om fattigdom.
- 24** **DIGITALE SKUESPILLERE MARCHERER FREM**
Det myldrer med digitale udgaver af især amerikanske skuespillere på film. Will Smith, Donald Glover og James Dean er blot nogle af eksemplerne. Ekspert vurderer dog, at skuespillere af kød og blod ikke behøver frygte arbejdsløshed af den grund.
- 26** **DEN DANSKE STANISLAVSKIJ**
Mange år før Stanislavskij kom frem med sine siden meget brugte teorier om det at spille skuespil, havde danske William Bloch været inde på noget af det samme. Sigrid Neiiendam sagde: "Hvad russeren ville, var en scene for menneskets indre oplevelser og i kernen det samme, som Bloch ville længe før hos os."
- 29** APPLAUS:
SØREN SPANNING (1951-2020)
Han var klassikernes mand. Han var god til at tage yngre skuespillere under sine vinger. Han var gift med Karen Lise Mynster og far til tre børn. Han var: Søren Spanning.
- 30** **DSF STUDIO**
Så er der gang i DSF-Studio igen! Ole Boisen, Daniel Kragh-Jacobsen, Johnny Jørgensen, Naja Månsson, Maibritt Saerens, Dan Schlosset og Kamilla Wargo lærer fra sig.

SIDSTE NYT FRA SoMe

45 2

Måske er en sommer i Danmark alligevel ikke helt dum 🤔👉👈
#dsfsommer #verdensbedstemedlemmer
#danmark #danskskuespillerforbund
👉@natascharomano

FØDELSSDAGE

→	LENE LARSEN , 75 år	3. september
→	EBBA HØEG , 85 år	8. september
→	JACOB WEBLE , 50 år	10. september
→	OLE HEDEGAARD , 75 år	10. september
→	JOHANNE DE FINE LICHT , 60 år	25. september
→	JASON NELSON , 50 år	25. september
→	BRIAN SAMSBØE , 50 år	29. september
→	ASBJØRN AGGER , 50 år	4. oktober
→	BENTE PUGGAARD-MÜLLER , 75 år	8. oktober
→	MICHAEL CARØE , 60 år	11. oktober
→	BENDT HILDEBRANDT , 75 år	13. oktober
→	MOGENS SØRENSEN , 70 år	13. oktober
→	BIRGITTE SIMONSEN , 60 år	16. oktober
→	DYA JOSEFINE HAUCH , 50 år	19. oktober
→	PETER SLOTH MADSEN , 50 år	20. oktober
→	LARS JUNGGREEN , 75 år	23. oktober

SCENELIV #4 – 2020

SCENELIV udgives af Dansk Skuespillerforbund og udkommer 6 gange årligt.

Oplag: 2.700 eks. – Abonnement: 425 kr. årligt

Dansk Skuespillerforbund
Tagensvej 85, 3. sal
2200 København N
Telefon: 33 24 22 00
Mandag-fredag 9-12 og 13-15
dsf@skuespillerforbundet.dk
www.skuespillerforbundet.dk

Artikler, læserbreve og lign. sendes til:
jwj@skuespillerforbundet.dk

Redaktion: Jacob Wendt Jensen (redaktør)
Benjamin Boe Rasmussen (ansvarshavende)

Annoncer sendes til: Jette Rydder,
jr@skuespillerforbundet.dk

Forsidefoto: Lærke Posselt
Grafisk design: Spine Studio
Tryk: KLS PurePrint

Debatindlæg, anmeldelser, mindeord osv. må maks. fylde 2800 anslag inkl. mellemrum

ANNONCEPRISER OG FORMATER (B × H)
Helside (215 × 280 + beskæring) 10.000 kr.
Bagsiden (215 × 220 + beskæring) 10.000 kr.
1/2 side (196 × 124) 5.500 kr.
1/3 side – horisontal (62 × 254) 4.000 kr.
1/3 side – vertikal (196 × 81) 3.000 kr.
Visitkort (95,5 × 60) 700 kr.
Små medlemsannoncer (95,5 × 60 mm – 400 anslag inkl. mellemrum): 350 kr.

Annoncemateriale skal afleveres i pdf-format.
Alle priser tillægges moms.

Særlige annonceønsker: Kontakt Jette Rydder
tlf. 33 24 22 00

Næste nr. af Sceneliv udkommer 23. oktober

LEDER

LAD OS GRINE, GRÆDE OG BLIVE KLOGERE SAMMEN

Af Benjamin Boe Rasmussen

Kære venner
Normalt holder vi Dansk Skuespillerforbunds generalforsamling og fest inden vi går på sommerferie. Men intet er normalt længere. Faktisk tror jeg, det er første gang i vores historie, at vi har været nødt til at udsætte generalforsamlingen. Og vi ved ikke engang præcis, hvordan vi må holde den – MEN vi ved, at den bliver til noget, og hvor vi skal mødes! Og I skal også nok få at vide, om vi skal have masker på, og om vi eventuelt er nødt til at lukke lidt tidligere.

Men hvad er status ellers lige nu? Det har været nogle sindssyge måneder både for jer og for os her på Tagensvej, hvor vi har kæmpet med at samle en af de hårdest ramte brancher op fra en blodbestænkt boksering. Samtidig har vi knoklet for at hjælpe jer medlemmer.

Det har været en vild, men også opløftende proces at bygge bro mellem politikerne, branchen og vores medlemmer. Og I har været megaseje. Alle har kunnet se, hvordan I har spredt mod og glæde på de sociale medier, på altaner og pladser. Og det har i den grad været med til at holde humøret oppe i hele Danmark og ikke mindst her i sekretariatet.

Mod har vi også brug for nu, hvor der igen er gang i hverdagen. Der prøves, filmes, spilles, danses og synges igen, selvom ingen af os ved, hvordan verden ser ud om nogle uger. Der er fortsat restriktioner på vores måde at være sammen på, som betyder, at teatre og tv- og filmproducenter er udfordrede på økonomien – og det smitter af på os.

Spørgsmålet er, hvordan vi bedst hjælper hinanden, når ingen kender den politiske og sundhedsfaglige udvikling. Alle har uden tvivl de bedste intentioner, men det kan være svært at finde vejen, når producenterne har brug for at tjene penge, og kunstnerne har brug for at betale husleje.

Samtidig udnytter tech-giganter som Google desværre krisen til at skamride Koda og de rettighedsbærende musik-kunstnere. Det vil også gå ud over vores medlemmer på sigt, for de store medier er selvfølgelig afhængige af at kunne publicere deres produktioner. Derfor bakker vi op om Kodas kamp for kunstnerne. Det er et kæmpeslag, der skal slås på politisk niveau både herhjemme og internationalt.

Men der er flere kampe: I løbet af efteråret vil vi – igen – forsøge at få genåbnet medieforliget, så producenterne kan få mulighed for at skabe en troværdig økonomi på de fremtidige tv- og filmproduktioner. Vi venter også på undersøgelsen om det psykiske arbejdsmiljø i vores branche fra Aarhus Universitet, hvor de foreløbige resultater desværre viser, at vi har nogle problemer i branchen, som vi bliver nødt til at handle på.

På det seneste har vores branche også oplevet at blive omtalt som elitær og ligegyldig af forskellige meningsdannere, selvom intet er mere forkert. Jeg sidder for eksempel lige og hører Bent Fabricius-Bjerrers livsværk på DR, der rummer den ene perle efter den anden af musik fra film og tv, som vi alle kender. Dansk indhold har aldrig været mere populært, men for nylig var der alligevel en spade i tv, der sagde, at flere vil se håndbold end teater. Så som fun fact kan jeg nævne, at der blev solgt flere teaterbilletter end billetter til Superligaen og Håndboldligaen i sidste sæson.

Jeg kunne aldrig selv finde på at sætte sport og kunst op som modsætninger. Flertallet af os elsker jo begge dele, og tilsammen binder sport og kunst os sammen, uanset om det sker på Silkeborg Stadion, i Det Kongelige Teater eller på Netflix! Kultur handler jo i bund og grund om at give alle os i hamsterhjulet håb og mening med det korte liv, vi har fået lov at låne.

Så lad os udnytte, at vi skal have generalforsamling her i efteråret. KOM 13. september – lad os mødes og tale om den fremtid, vi kigger ind i. Det er så vigtigt, det vi gør! ●

EN DANSER I HEDELANDET

Af Louise Kidde Sauntved

Danser og koreograf **Mathias Theisen** deltog som en ud af 100 kunstnere i kunstfestivalen Metropolis' projekt 'Wa(l)king Copenhagen'. I 12 timer gik – og dansede – han ad Hedebostien uden for Roskilde, mens interesserede kunne følge med live via Facebook. Det blev et intenst møde mellem natur og (medie)kultur.

Det er lige før vi går forbi ham! Kun et tilfældigt kig ind i et lille skovstykke tæt ved vejen afslører en mand, klædt i mørkegråt, der stille drejer rundt i en lysning. På en stub i nærheden står en mobiltelefon og optager. Danser og koreograf Mathias Theisen er i gang med det andet af dagens 12 nedslag på den 25 km lange gåtur fra Trekroner station til Solrød Strand, der er hans del af kunstfestivalen Metropolis' projekt 'Wa(l)king Copenhagen'. Klokkeren er 11. Hver time på slaget skal han stoppe og lave en livevideo. Planen er "at møde landskabet mellem fjorden og bugten. At komme og gå uden at efterlade spor. Og undervejs bruge min krop til at aktivere landskabet og undersøge det med nysgerrighed og leg."

Vi befinder os på Hedebostien, der strækker sig som et grønt bælte fra Roskilde Fjord til Køge Bugt. Stien åbnede for fire år siden, og Mathias Theisen, der selv bor i Trekroner, vil gerne reklamere lidt for den. Derfor stopper han fra tid til anden og tager billeder, når noget fanger hans øje: En grøftekant fuld af blomstrende valmuer, en tigerstribe sommerfuglelarve eller en smuk udsigt.

"Det er lidt sjovt at gå herude midt i naturen og så bare kigge ned i sin mobiltelefon," funderer han, mens han uploader endnu et billede.

Ellers snakker vi ikke. Fuglenes fløjt, summende insekter og den knasende lyd af skridt i grus er lystæppe nok. Den smalle sti begynder at bevæge sig stejlt opad, mens uret tæller ned mod næste indslag. 11:44...11:45...11:46.

Et strå på toppen

På toppen af bakken når vi Templet, en konstruktion i metal, der hæver sig mod himlen, hvor en grå regnsky truer i horisonten.

Lige nu skinner solen dog, og Mathias Theisen går lidt rundt om Templet for at sikre, at han ikke står i modlys, før han stiller telefonen klar på det medbragte stativ. 11:58...11:59...12:00.

Langsomt hæver han armene og begynder at svaje fra side til side, som var han et af de høje græsstrå, der kan skimtes ud ad øjenkrogen. Snart kommer hele kroppen i bevægelse, der bliver større og større. Stadig uden at han har flyttet fødderne så meget som en centimeter. Armene drejer

rundt som møllehjul, ind foran kroppen, bagud. Statisk og i bevægelse på samme tid. Indtil tempoet langsomt aftager og strået, manden, igen står helt stille.

Netop som mobilkameraet igen er slukket, kommer en mand drønende over bakken på sin mountainbike. Tilsyneladende uden at ænse det optrin, han var få sekunder fra at blive en del af.

"Det var god timing," udbryder Mathias Theisen og forklarer, at hans tanke var, at der skulle være noget nærmest rituelt over dansen ved templet. Noget guddommeligt, kraftfuldt og roligt.

Nysgerrighed og klare billeder

Han er lidt i tvivl om, hvor mange der egentlig sidder og ser med live ude i stuerne. Da han sagde ja til opgaven i starten af maj, havde Corona lukket landets kulturliv, og der var udsigt til flere måneders ledig gang endnu. Men siden gik det stærkt – også for Mathias Theisen, der blandt andet skal danse sin egen forestilling 'EGO' på Edison i København til september.

Derfor skal han undervejs både tænke på, hvordan hans indslag fungerer som 3-4 minutters livestream, og som det

sammendrag, der efterfølgende bliver lagt ud på Metropolis' Facebook og hjemmeside.

"I starten ville jeg gerne have lavet nogle lange indslag, som man kunne følge live, og tænkte meget over, hvordan jeg bedst kunne interagere med dem, der så på det. Meget af min proces har været at finde ud af, hvad det er for et format, hvad man kan kræve af publikum, og hvad man selv har lyst til at give, så jeg gik ud i området og lavede nogle små videoer, for at finde ud af, hvad der fungerede. Jeg vidste fra starten, at der skulle være en form for udvikling i løbet af de 12 timer, hvis nu nogen skulle have lyst til at se det hele, men også nogle meget klare billeder og udtryk, som kunne fange dem, som måske bare ser med et minut. Det har været noget med at stå ved mit fag og det jeg kan og så oversætte det, så det kan fungere i det her format. Jeg kan godt lide at lave klare billeder og klare udtryk, med en vis nysgerrighed og leg og en smule absurditet, og det synes jeg, at jeg har fundet en måde at passe ind i det her."

Planlægning giver ro

Vi ankommer til Amfiteatret klokken 12.45, så der er tid til en hurtig frokost

inden næste livestream. Denne gang er scenen stor og fliseklædt, og da kameraet igen bliver tændt på slaget 13, står det klart, at Mathias Theisen har tænkt sig at udnytte hver kvadratcentimeter. Han springer, ruller, kastes hid og did. Som en hvirvelvind lader han kroppen fylde den runde scene i en kraftfuld enedans, spejlet i store vandpytter.

"Puh, den var stor," gisper Mathias Theisen efter tre intense minutter på scenegulvet.

Efter et par timer med en journalist og en fotograf i hælene fortsætter han turen alene. Klokkeren er 13.15 og der er lang tid til kameraet tændes for sidste gang klokken 22.00 i aften. Hvad der kommer til at ske på den videre tur, ved han ikke helt.

"Jeg har planlagt alle nedslagene og hvad det er for udtryk, jeg gerne vil give dem. Det giver en ro, at jeg nogenlunde ved, hvad jeg skal på de tolv timer. Det ville være meget, hvis jeg skulle finde på det hele undervejs. Men nogle af nedslagene er mere åbne end andre, så det kan være det ændrer sig fuldstændigt undervejs. Nu må vi se, hvordan det bliver."

Et par dage senere funderer han lidt over

oplevelsen: "Den største udfordring var at finde ud af, hvordan det så ud på den anden side. Det er svært, når man ikke er vant til at stå foran et mobilkamera. Hvor lang tid er lang tid? Og hvor langt væk er langt væk? Jeg står jo ikke og kigger ind i kameraet hele tiden, så lige pludselig har man bevæget sig for langt væk. Det er meget anderledes, når du står ude i naturen, end når du sidder og kigger foran en computer. Men jeg er godt tilfreds med resultatet." ●

Mathias Theisen – danser og koreograf

Uddannet på Royal Conservatoire Antwerp og nyligt vendt tilbage til Danmark for at opbygge en base i København.

Har 29. september premiere på sin solo 'Ego Trip', der er en del af NEW SH*T – en aften kurateret af Thjerza Bajal og præsenteret af Dansehallerne og Betty Nansen Teatret.

Hans bidrag til 'Wa(l)king Copenhagen' kan ses her: www.metropolis.dk/mathias-theisen

TV- OG FILMBRANCHEN HAR FÅET GRØN SAMVITTIGHED

Af Andreas Ebbesen Jensen

Initiativer til at fremme bæredygtigheden i tv- og filmproduktioner har i årevis blomstret i udlandet, og nu er den danske branche omsider for alvor ved at surfe med på den grønne bølge. Til efteråret præsenterer en ny branchealliance det samlede CO₂-aftryk i tv- og filmproduktioner herhjemme med dertilhørende retningslinjer og værktøjer. Men allerede nu kan branchen få hjælp til at pleje deres grønne samvittighed med konsulenthuset **Jordnær Creative**, der specialiserer sig i at gøre arbejdet bag kameraet grønnere.

Josefine Madsen.
Foto: Jordnær Creative.

Det er nok de færreste, der tænker over det, når de sætter sig til rette i biografædet eller i sofaen foran fjernsynet derhjemme, men tv- og filmmagien koster på klimakontoen.

Under tv- og filmproduktioner er der meget madspild, og der bruges store mængder energi fra svinende generatorer og til fremstillingen af diverse sets. Store produktioner kræver desuden meget transport frem og tilbage til de forskellige optagesteder, hvilket ofte foregår med fly. På få amerikanske film har man lagt sig i selen med hensyn til at være så grøn som mulig. For eksempel på Alejandro González Iñárritus 'The Revenant' kraftigt tilskyndet af miljøforkæmper Leonardo DiCaprio, der spillede hovedrollen i filmen.

Et belgisk studie fra 2012 viser, at en gennemsnitlig filmproduktion udleder 73 kubikton CO₂, hvilket svarer til 37 flyrejser tur-retur mellem København og New York.

Et studie fra California University (UCLA) i 2006 viser, at den amerikanske film- og tv-industri årligt udleder 15 millioner kubikton CO₂.

Meget bedre ser det ikke ud i Storbritannien, hvor der ifølge det britiske filminstitut, BAFTA, produceres 13 kubikton CO₂ for hver times tv-udsendelse, der laves.

Dertil kommer den CO₂-udledning, som datacentrene, der hoster streamingtjenester som Netflix, HBO og Amazon Prime, udleder. Hos verdens største internetudbyder, Amazon Web Services, der bl.a. hoster Netflix, stammer blot 17 procent af strømmen fra vedvarende energikilder. Det viser rapporten 'Clicking Green', som Greenpeace offentliggjorde i 2017.

I Danmark foreligger der ingen tal for, hvor meget CO₂ produktionerne af film- og tv-serier udleder – endnu. Branchealliancen 'Bæredygtig film- og tv-produktion', der blev stiftet tilbage i 2018, har siden april i år undersøgt, hvor meget film- og tv-branchen egentlig belaster klimaet. Alliancen er forankret i Vision Denmark, som er en erhvervs-klynge, der skal skabe vækst i brancherne, og har Producentforeningen, Det Danske Filminstitut, DR, TV2 og alle de store brancheforeninger i ryggen. 'Bæredygtig film- og tv-produktion' har endnu ingen konkrete tal klar, men projektleder Caroline Gjerulff fortæller, at lanceringen af resultaterne vil ske i begyndelsen af efteråret.

Danmark halses bagefter

Heldigvis for klimaets helbred er Netflix og film- og tv-produktions-selskaberne verden over tilsyneladende begyndt at tage bæredygtighed mere alvorligt.

I 2009 oprettede fagforeningen Producers Guild of America en såkaldt Green Production Guide, som primært er en onlineplatform, der tilbyder forskellige værktøjer til fremmelsen af grønnere produktioner, samt nyheder for grønne netværk. I skrivende stund har nogle af de største film- og tv-produktions-selskaber i USA, herunder The Walt Disney Co., Paramount Pictures, Sony Pictures, Warner Bros., CBS, Amazon Studios og streamingtjenesterne HBO og Netflix, sluttet sig til det grønne netværk.

Også i Europa har produktionsselskaberne fået en øget grøn samvittighed. I 2017 lancerede EU-projektet 'Green Screen', der handler om at reducere CO₂ aftryk i film- og tv-industrien. Satsningen løber frem til 2021 og er et samarbejde mellem otte europæiske filmregioner. Danmark er ikke iblandt, og det ærgrer Morten Fugl Eskjær, der forsker i bæredygtig filmproduktion ved Aalborg Universitet.

"Disse tiltag, som vi ser blomstre i udlandet i disse år, kan uden de store forhindringer udvides til Danmark. Og det kunne vi have gjort allerede i går. Dansk film er langt hen ad vejen offentligt finansieret. Og fordi vi er i den situation, er det også indlysende, at Det Danske Filminstitut skal stille nogle krav om grønne regnskaber for eksempel. I forbindelse med #MeToo-kampagnen har vi jo set produktionsselskaberne herhjemme redegøre for deres arbejde med kønsbalance. Og det kan man jo med fordel lære af her," siger han.

Sceneliv har uden held forsøgt at få formanden for Dansk Filminstitut, Claus Ladegaard, i tale. I en tidligere artikel bragt på Film-magasinet EKKOs hjemmeside sidste år udtaler Ladegaard dog:

"Det bliver ikke i morgen, at vi indfører krav om et grønt regnskab, men mit gæt er, at det er noget, vi ser inden for en overkommelig fremtid. Der er tale om få år... Det er ikke nogen overdrivelse at sige, at filmproduktion ikke er særligt bæredygtig, som det ser ud lige nu."

Morten Fugl Eskjær er ikke i tvivl om, at produktionsselskaberne herhjemme prioriterer bæredygtighed højere i dag end for blot ti år siden.

"Men det er også min vurdering, at det er projekter i det små, så som at afskaffe plastikvand og servere vegetarisk mad og benytte elbiler. Indsatsen er med andre ord ikke koordineret eller systematisk, og branchen skriger efter nogle instanser, som kan rådgive og vidensdele."

Konsulenthushus kæmper for klimaet

Branchen skal dog ikke skribe for døve ører meget længere. Faktisk kan film- og tv-hold allerede i dag få hjælp til at gøre deres produktioner endnu mere bæredygtige.

Jordnær Creative er et bæredygtigt konsulenthushus for tv- og filmproduktion stiftet i 2017 af Josefine Madsen, der er cand. mag. i Film- og Medievidenskab ved Københavns Universitet. Ud over Josefine Madsen består konsulenthuset også af partner og medstifter Anne Ahn Lund og seks ansatte. De tilbyder ekspertviden, praktiske værktøjer og data, der målrettet hjælper branchen til at blive bæredygtig bag skærmen.

Jordnær Creative har blandt andet udviklet en branchespecifik CO2-beregner, KlimaKlappet, der kan udregne produktionens klimaaftryk og ressourceforbrug. Som Josefine Madsen formulerer det, er "vi nødt til at vide, hvilket aftryk filmproduktionen sætter på klimaet, hvis vi skal tage hånd om problemet."

Konsulenthuset tilbyder desuden kurser og workshops til alle afdelinger i produktionen, så bæredygtighed kan tænkes ind allerede i manuskriptfasen og i senere valg af lokationer, regi og leverandørvalg.

"Initiativet er blevet taget rigtig godt imod. Opbakningen er der i hvert fald i høj grad på ideplan, men når det kommer til rent faktisk at afsætte midler og ansætte os til at stå for at lede produktionens bæredygtighed, er der mange, som tøver, fordi det er noget nyt og det til en start koster dem lidt ekstra," fortæller Josefine Madsen. Hun slår samtidig fast, at en politisk håndsrækning i form af forskningstiltag, retningslinjer og støttemidler til grøn omstilling i de kreative erhverv er afgørende for udviklingen på området.

"Hvis man kigger til udlandet, er tendensen, at co-produktioner i stigende grad skal leve op til internationale bæredygtighedsstandarder, så fra et konkurrencemæssigt synspunkt giver det også rigtig god mening at komme i gang nu."

Branchen har ikke råd til at lade være

Jordnær Creative har netop afsluttet arbejdet på instruktør og klimaforkæmper Anders Morgenthalers kommende tv-serie 'Try Hard', der får premiere på Viaplay til efteråret. Her var Jordnær Creative hyret ind til at lede produktionens bæredygtige strategi fra planlægningsfasen til den afsluttende bæredygtighedsrapportering. Konsulenthushusets "grønne runnere" stod for praktisk implementering af indsatser som bekæmpelse af madspild, ansvarlig anskaffelse og afskaffelse af materialer og affaldssortering.

Den samlede indsats blev dokumenteret undervejs, og resultaterne af det grønne arbejde bliver offentliggjort i en rapport, der udkommer, når 'Try Hard' får premiere.

Josefine Madsen er overbevist om, at Jordnær Creative vil blive hyret ind til flere opgaver af denne type i fremtiden. Hun forventer ligeledes, at miljømæssig bæredygtighed vil komme til at spille en stor rolle i næste års politiske forhandlinger af film- og mediaaftalerne.

"Om ti år regner vi stærkt med at bæredygtighed er blevet et naturligt produktionsvilkår, som i øvrigt har åbnet op for helt nye kreative forretningsmodeller og arbejdspladser," siger hun.

Den holdning er forsker i bæredygtig filmproduktion, Mikkel Fugl Eskjær, enig i. Film- og tv-branchen har simpelthen ikke råd til at lade være med at forfølge en grønnere dagsorden.

"Alle andre brancher i det danske samfund har taget bestik af de meget klare politiske udmeldinger, der har været om, at vi skal reducere CO2-udledningen med 70 procent i 2030. Og det er utænkeligt at forestille sig, at kulturområdet skulle være ude af trit med resten af det danske samfund på et område så afgørende, som det her," siger han. ●

Instruktør Alejandro G. Iñárritu og Leonardo DiCaprio.
Foto: 20th Century Fox.

PRODUKTIONSSKABERNES INITIATIVER

Zentropa

Anders Kjærhauge,
direktør

Vi har elimineret plastikflasker på flere produktioner og indført postevandssystemer med bæredygtig indpakning. Vi arbejder også på at lave lyssætning på en billigere måde med nye teknologier. Fra produktion til produktion forsøger vi også at købe mere økologisk og reducere madspild.

Jeg har presset Europcar og Avis i forhold til, hvornår de er klar til at udleje el-biler. Men det er der ikke økonomi i for dem, som det ser ud nu. Når vi skal køre over lange afstande med store biler, har vi ikke el-bilerne til det.

Vi skal være bedre til at tænke bæredygtighed ind i produktionerne, og vi arbejder på at lave en større kulturændring, så bæredygtighed bliver en essentiel del af filmproduktionen.

Jeg tror dog også på, at bæredygtigheden skal komme fra instruktørerne og filmfolkene selv. Hvis de skriver ud fra en bæredygtig tankegang, vil det automatisk blive tænkt ind i hele filmproduktionen. Og så vil udviklingen gå stærkt.

Man skal dog passe på, at kravene om bæredygtighed ikke spænder ben for kunsten. Vi bliver nødt til at anerkende, at der kommer et aftryk. Men man kan kigge på, om vi ikke kan gøre det bedre. Og det kigger vi og resten af filmbranchen på allerede nu.

NIMBUS Film

Claus Thobo-Carlson,
administrationschef

Vi har længe fokuseret på at undgå madspild på kontoret og på produktioner.

På transportsiden har vi i mange år benyttet virtuelle møder for at begrænse rejseaktiviteter. Produktioner i udlandet planlægger vi med færrest mulige flyrejser, ligesom vi prioriterer at benytte lokale samarbejdspartnere og lokal arbejdskraft. Hvor det er muligt tilbydes filmholdet mulighed for at blive på overliggerperioder og undgå rejser.

Vi foretrækker generelt leverandører med bæredygtig og grøn profil. Vi har en grøn energileverandør, og vi er i dialog med vores IT-leverandør om nye initiativer for serverdrift på grøn strøm.

I det daglige benytter vi de gængse former for klima- og miljøvenlige tiltag, som for eksempel at bruge cykelbude (vi er ved at skrotte vores dieselbil og benytter sjældnere taxi). Vi affaldssorterer til genbrug, benytter elbesparelsesforanstaltninger og har reduceret brugen af papir til print af manuskripter med mere.

De lavthængende frugter er plukket, og vi skal op på stigen og plukke de lidt højeresiddende frugter. Det kræver ofte større investeringer, som vi ikke altid er polstret til og har mulighed for at prioritere nu og her. Så vi er grundlæggende afhængig af ekstra økonomi i vores sektor og så selvfølgelig helt generelt af en teknologisk udvikling. Ikke mindst på energiforsyningsområdet, som skal være den helt overvejende årsag til, at vi kan honorere en CO2-reduktion på 70 procent, når vi stadig skal levere et dansk film og tv-serie output som hidtil.

Men vi SKAL nå i mål inden 2030, så vi gør alt, hvad vi formår for at bidrage fra Nimbus Films side, og vi kommer til at gennemgå vores processer nidkært for ressourcebesparelser sammen med vores samarbejdspartnere – herunder danske skuespillere – i tiden der kommer, for at gå med forrest i kampen sammen.

Metronome

Mette Grønbjerg,
kreativ chef

Bæredygtighed prioriteres højt hos Metronome. Vi har det altid med i bevidstheden og mere konkret har vi en oversigt over tiltag, som produktionslederne hver gang skal forholde sig til, og hvis muligt vælge de bæredygtige muligheder.

Vores grønne produktionsguide indeholder blandt andet følgende punkter: Affaldssortering på alle vores produktioner. Brug af miljøvenlig maling. Brug af elbiler på produktioner, hvor det er muligt. Anvendelse af genopladelige batterier, hvis muligt. Ingen brug af engangsbestik.

For nyligt fjernede vi alle engangsflasker på vores produktioner, som vi ellers altid brugte før hen og gav alle en flaske og satte vandcoolere op. Det tiltag reducerede antallet af engangsflasker med 38.268 bare på fire produktioner.

Ligeledes har vi på Metronome opsat coolere og foræret alle en flaske til genopfyldning. Det firma der har sat vores coolere op er ZegoWater, der efterlever en filosofi om at producere så lokalt som muligt.

Ungdomsteater kæmper mod klimaforandringerne

Af Andreas Ebbesen Jensen

30. september får Danmarks første bæredygtige forestilling premiere. 'Frontløberne' er lavet af ungdomsteatret MÆRKVÆRK i samråd med teaterbranchens nye bæredygtighedsinitiativ 'Bæredygtig Scenekunst NU' og er produceret med så minimalt et klimaaftryk som muligt. "At tænke bæredygtighed ind i sin teaterproduktion amputerer ikke kunsten. Tværtimod," siger MÆRKVÆRKS kunstneriske leder Anne Gry Henningsen.

Foto: Lærke Posselt.

25. maj 2019 holdt den svenske klimaaktivist Greta Thunberg sin første tale i Danmark ved Slotsholmen i København. Folketingsvalget ventede dengang lige rundt om hjørnet, og tusinder af mennesker var mødt op for at vise deres engagement i kampen for et sundere klima.

Blandt tilhørerne var 44-årige Anne Gry Henningsen. Hun er uddannet skuespiller og har siden 2015 været kunstnerisk leder for sit eget ungdomsteater, MÆRKVÆRK. Hendes mission er med egne ord at lave forestillinger, som rammer ned i de unges liv og udfordringer på vejen til at blive voksne.

Da Greta Thunbergs ord gjaldede ud over menneskehavet foran Slotsholmen og Anne Gry Henningsen oplevede engagementet fra særligt de unge, vidste hun, at hendes næste forestilling skulle omhandle klimaet – den velsagtens største udfordring ikke blot de unge, men hele menneskeheden, står over for i disse år.

Storskrald bliver til scenografi

I dag, lidt over et år senere, er Anne Gry Henningsens kunstneriske vision ved at finde sin endelige form. 'Frontløberne', som forestillingen hedder, får premiere på Teater Grob i København 30. september og tager derefter på turné i hele landet. Hvordan 'Frontløberne' helt præcist vil tackle klimaproblematikken er stadig op til debat, da holdet bag forestillingen samles til et produktionsmøde i kulturhuset Osrarhuset på Nørrebro 11. august.

"Der er så mange nuancer i klimadebatten, og det ønsker vi at afspejle i forestillingen. Derfor har vi lagt os fast på en kabaretforn bestående af op mod 20 forskellige scener, som alle tackler klima og bæredygtighed på forskellig vis," siger Anne Gry Henningsen.

Men det bliver ikke en kabaret, som man normalt kender den. Scenografien kommer til at bestå af genbrugsmaterialer og affald, som indhentes fra genbrugsstationer og storskrald. Scenograf Siggí Óli Pálmason kaster et væld af ideer op på mødet. Blandt de mest bemærkelsesværdige er en stor presenning af skrald på scenegulvet, som skuespillerne skal iklæde sig som en dragt og bære rundt på scenen. Andre forslag er mere abstrakte illustrationer af robotter bygget af skrottet elektronik og personer iført farverige kostumer, som han viser frem på sin Mac. Siggí Óli Pálmason forslag møder stor entusiasme rundt om bordet i det rummelige lokale på første sal i Osrarhuset. Det er også her, hvor holdet skal afholde prøverne til forestillingen.

Kød og plastik er bandlyst

I alt otte personer er samlet til dagens produktionsmøde, som, ud over Anne Gry Henningsen, blandt andet også tæller en dramatikere, en instruktørassistent og en lysdesigner (via Skype). Instruktør Petra Adlerberth-Wik og skuespiller Jacob Teglggaard er begge fraværende.

Ud over sit virke som skuespiller er Jacob Teglggaard også en af hovedkræfterne bag 'Bæredygtig Scenekunst NU'. Det er en nystiftet interesseorganisation, som arbejder for at transformere scenekunstbranchen, så den lever op til det fælles ansvar om at reducere CO₂-udledningen i Danmark med 70 procent inden 2030.

Jacob Teglggaard og 'Bæredygtig Scenekunst NU' inspirerede Anne Gry Henningsen og resten af holdet til at tage det ansvar på sig – ikke blot i form af genbrugsmaterialer og affald på scenen, men også i arbejdsgangene bag kulisserne. Derfor vil der heller ikke være skyggen af papir at finde under produktionen af 'Frontløberne'. Manuskrifterne bliver ikke printet ud i flere eksemplarer, men bliver i stedet læst og kommenteret på iPads. Al affald bliver sorteret i de rette skraldespande og al kød og plastik er bandlyst på produktionen.

Rammerne for det grønne arbejde på 'Frontløberne' er fastsat gennem 'Guide til bæredygtig produktion' – en vejledningsmanual, som 'Bæredygtig Scenekunst NU' har skrevet ud fra et forlæg af interesseorganisationen 'Julie's Bicycle', der har implementeret bæredygtighedsprocesser i mere end 500 kunst- og kulturinstitutioner i England. Manualen beskriver detaljeret, hvad man kan gøre for at fremme bæredygtigheden ud fra den rolle, man spiller i teaterproduktionen.

Reager eller gå rabundus

"Vores mål lige nu er at få sat gang i bevægelsen i vores branche. På sigt vil vores arbejde forhåbentligt også få de andre brancher med på vognen, så vi kan blive en stor fælles kunstbranche, der arbejder sammen om en fælles grøn klimapolitik og en nedsættelse af CO₂-aftrykket," siger han.

"Vi har ti år til virkelig at rykke på det her område, hvis klimamålene for 2030 skal indfries"

For at nå derhen kræver det, at kunstfonden, klimaministeriet og kulturministeriet i større grad allokerer flere penge til den grønne omstilling i kunst- og kulturbranchen, slår Christian Gade Bjerrum fast.

"Og det tror jeg 100 procent på vil ske. Vi har ti år til virkelig at rykke på det her område, hvis klimamålene for 2030 skal indfries og selvom der findes større klimasyndere end teaterbranchen, er det vigtigt, at også vi trækker i en grønnere retning. Der er ingen vej uden om, for ellers ender det hele bare med at gå rabundus."

Bæredygtighed bidrager til kunsten

Klokken nærmer sig 11.00, da produktionsmødet i Osrarhuset lakker mod enden. Det er sidste gang holdet mødes, inden de første prøver til forestillingen løber af stablen om en uge. Otte uger senere har Danmarks første bæredygtige forestilling premiere på Teater Grob.

"Jeg tror aldrig, jeg har været så spændt op til en forestilling," siger Anne Gry Henningsen med et smil. Følelsen synes at være gengældt hos resten af holdet. Det samme er engagementet til at vise teaterbranchen i en grønnere retning. Og hvor man måske kunne frygte, at de mange bæredygtigheds-benspænd ville ende med at gøre vold på de kunstneriske visioner, har det modsatte vist sig at være tilfældet.

"Det har været utroligt befriende at spille op mod bæredygtighed som en kunstnerisk ramme. Det tvinger os til at se en masse muligheder og tænke ud af boksen. At tænke bæredygtighed ind i sin teaterproduktion amputerer ikke kunsten. Tværtimod," siger Anne Gry Henningsen.

'Frontløberne' får premiere 30. september på Teater Grob og tager derefter på turné over hele landet. ●

TRE DANSKE TEATRE OM BÆREDYGTIGHED

Aarhus Teater

Teaterdirektør Trine Holm Thomsen
og adm. direktør Allan Aagaard

Aarhus Teater begyndte allerede i 2017 at arbejde med en bæredygtighedsstrategi og har siden lavet en række tiltag, der skal gøre teatret mere bæredygtigt.

Vi er begyndt i langt højere grad at lave samproduktioner og samarbejde med andre teatre, så produktionerne kan nå et større publikum både antalmæssigt og geografisk. Kunstneriske succeser gemmer vi og genopfører, og disse tiltag er stærkt medvirkende til, at vi kan spare ressourcer og dermed styrke den grønne omstilling.

Vi har lavet en målsætning omkring indkøb, som i langt højere grad skal være miljøcertificerede materialer og produktionsformer. Vi har udskiftet omkring 50 procent af vores lyskilder til LED, og målsætningen er, at minimum 90 procent af alle vores lyskilder skal være LED inden 2024.

I dagligdagen har vi lavet tiltag, der reducerer vores forbrug af plast. Vi køber for eksempel ikke vand på flaske, men bruger hanevand, ligesom vi har stort fokus på brug af økologiske råvarer i såvel vores kantine som på Café Hack. Herudover er vi meget opmærksomme på at reducere vores papirforbrug ved at minimere print og kun printe nye manuskripter, når det er absolut nødvendigt. Vi laver affaldssortering i alle afdelinger og har sikret os, at denne sortering holder hele vejen, også når affaldet har forladt teatret.

Østerbro Teater

Teaterdirektør
Emmet Feigenberg

Bæredygtighed er højt prioriteret på Østerbro Teater og har været det gennem mange år. Det er et tema, som italesættes og indarbejdes i vores arbejdsprocesser, men der er behov for mere viden om, hvilke tiltag, som giver de bedste resultater.

Vi har længe arbejdet på at mindske teatrets CO₂-aftryk og tænkt bæredygtighed ind, når vi for eksempel har udskiftet lyskilder, skiftet til toiletter med lavt vandforbrug, optimeret alle muligheder for genbrug, installeret sensorer som automatisk slukker lys i mennesketomme lokaler og så videre.

Det er teatrets ønske at gøre bæredygtighed til et strategisk fokusområde, som skal formuleres og besluttes på bestyrelses- og ledelsesniveau og implementeres i hverdagens praksis. Det er imidlertid vigtigt at fastslå, at første skridt i denne proces er at indsamle mere viden. Vi tænker det kommende år som et "analyseår", hvor vi fokuserer på at opnå størst mulig konkret viden, der både belyser forskellige tiltags virkning – og beregner de omkostninger, det vil medføre at omlægge til en grønnere teaterdrift og produktion.

Det Kongelige Teater

Økonomidirektør
Marie Munk

Grønt teater er en del af vores strategiske indsatsområder, så bæredygtighed er meget højt på vores dagsorden. I oktober 2019 etablerede vi et grønt forum, og i øjeblikket er vi særligt fokuseret på kommunikationsområdet. Vi gør meget ud af at fortælle om alle de tiltag, vi allerede nu implementerer. Og så prioriterer vi at få opsamlet ideer til, hvordan man kan spare noget CO₂ i dagligdagen og på den lidt større klinge.

Da vi er en statsinstitution, har vi ventet på regeringens klimaaftale, så vi ved, hvilke krav, der skal opfyldes. Det har trukket ud, så nu er vi gået i gang med at lave vores egen interne miljøpolitik. Hvor meget skal der spares på vandet? Hvor meget skal vi spare på el? Når vi har svarene på de spørgsmål, kan vi begynde at måle på, at vi gør som aftalt.

I samarbejde med Slots- og kulturstyrelsen, som varetager al teknisk drift sammen med os, har vi allerede fra 2013 haft mål om at spare 14 procent på vores vand-, el- og varmemeforbrug inden 2020. Det lykkedes, og nu skal vi finde ud af, hvad målet skal være fremadrettet. Skal vi have automatisk styring af lys for eksempel?

Hvor vi tidligere har haft fokus på de mere klassiske ting som el-, vand- og varmemeforbrug, så bevæger vi os nu meget mere ind i vores egen adfærd, måden vi producerer teater på. Kan vi genbruge scenografiske elementer i højere grad, kostumer? Hvordan reducerer vi madspild? Og kan vi skære ned på flyrejserne?

BIOGRAFER HOLDER DEN GRØNNE FANE HØJT

Af Andreas Ebbesen Jensen

Bæredygtighed har gjort sit indtog i biografmørket med alt fra bionedbrydelige popcornsbægre og genanvendelige drikkekopper til affaldssortering i salene. "Bæredygtighed er blevet en del af vores forretningsmodel, og vi er hele tiden på udkig efter nye tiltag, der kan gøre vores biografer endnu grønnere," siger direktør for den nye bæredygtige luksusbiograf i København, BIG BIO Nordhavn.

Bæredygtighed er for alvor kommet på plakaten i de danske biografer. Nordisk Film Biografer A/S, der med 23 biografcentre landet over er Danmarks største biografkæde, har iværksat en lang række grønne tiltag. Direktør for Nordisk Film Biografer A/S, Casper Bonavent, skriver i en mail til Sceneliv, at tiltagene blandt andet tæller affaldssortering, udfasning af plastik, implementering af genanvendelige sodavands- og kaffebægre samt en øget indsats for reduktion af madspild.

BIG BIO har store klimaambitioner

Danmarks største biografkæde er dog ikke ene om at vifte det grønne flag i biografmørket herhjemme. Den 18. december åbnede luksusbiografkæden BIG BIO deres tredje biograf i den københavnske bydel Nordhavn.

I Nordhavn er både byggerier og infrastruktur tænkt med bæredygtighed for øje, og den nye luksusbiograf er ingen undtagelse. Som den første biograf i Danmark har byggeriet fået bæredygtigheds-certificeringen DGNB guld af non-profit organisationen Green Building Council.

Men det er ikke kun de ydre rammer, der er klimavenlige. BIG BIO Nordhavn har fået specialproduceret al emballage både til sodavand, popcorn, slik og kaffekopper i en udgave, der er 100 procent komposterbar. Den løsning sikrer, at en stor del af biografens godt 30 tons årlige affald kan blive til muld.

Møblerne i og uden for salene er alle iklædt genbrugsmateriale. Det samme er biografens medarbejdere, hvis blå uniformer er redesignede kitler, doneret af De Forenede Dampvaskerier.

BIG BIO Nordhavn har desuden fået filminstruktør og klimaforkæmper Anders Morgenthaler til at lave en kort animationsfilm, der bliver vist før hver forestilling. Filmen fortæller, hvordan biografens gæster kan hjælpe med affaldssortering efter filmen.

"I andre biografer tænker man jo ikke nødvendigvis over, hvad der skal ske med affaldet, når filmen er slut. Hos os er der kø ved skraldespandene, og særligt børnene minder deres forældre om, at affaldet skal sorteres i de rigtige skraldespande," siger BIG BIO's direktør, Henrik Obel.

Siden åbningen af biografen i Nordhavn sidste år har direktøren og hans medarbejdere fået mange positive kommentarer fra gæsterne om biografens nye bæredygtige tiltag.

"Publikum deler flittigt billeder på Instagram med favnen fuld af popcorn og sodavand i vores bionedbrydelige materiale.

Om de vælger vores biograf udelukkende ud fra vores grønne tiltag, ved jeg ikke, men det er da muligt, at nogen gør. Der er jo kommet en øget bevidsthed i befolkningen af, at bæredygtighed er vigtigt. Og jeg tror, det er vigtigt, at vi biografejere også åbner øjnene op for dette," siger han.

Bæredygtigprincipperne fra BIG BIO i Nordhavn er også blevet implementeret i kædens to andre biografer i Herlev og Holstebro, men det betyder ikke, at Henrik Obel og hans medarbejdere nu bare har tænkt sig at læne sig tilbage i biografensæderne.

"Når man har været igennem sådan en proces, kan man ikke hvile på laurbærene. Bæredygtighed er jo blevet en del af vores forretningsmodel, og vi er hele tiden på udkig efter nye tiltag, der kan gøre vores biografer endnu grønnere," siger han. ●

Foto: BIG BIO Nordhavn.

Next stop Bora-Bora

Tekst og fotos af Simon Jeppesen

Residency-ophold er en mulighed for skabende kunstnere til at få arbejdsro, møde ligesindede og samarbejdspartnere samt spare penge til husleje og mad. Der er oven i købet også ofte løn med i billedet. For mange er et residency således en nødvendig del af finansieringen af skabelsesprocessen. Produktionscentret for dans og visuelt teater, Bora-Bora i Aarhus, har et residency-program for folk i dansens verden. Sceneliv har mødt de tre senest udvalgte midt i en proces frem mod ... ja, hvad mon?

Bára Sigfúsdóttir: Sansning af nærvær

Tre kvindelige dansere, tæt på gulvet tæt på hinanden, i langsomme bevægelser født af improvisationer. I den færdige forestilling vil det være i en scenografi af løsthængende, hvid silke, der omslutter både dansere og publikum og giver oplevelsen af et sted, hvor det ikke blot er synet af danserne, men sansningen af det fælles rum, der giver en oplevelse, man tager med sig ud.

Når Bára Sigfúsdóttir forsøger at finde passende danske ord for titlen på sin danseforestilling, 'FLÖKT', er de alle udtryk for noget, der er svært at fange: flimren, flakken, luftspejling.

'FLÖKT' er om nærvær, sansningen af og forbindelsen til det fælles rum. Vi fjerner os både fra det fælles, vores klode og vores miljø, og fra vores næste: "FLÖKT" handler om, hvordan vi forholder os til andre mennesker og er et bidrag til, at vi forbinder os bedre med jorden og den anden."

I 'FLÖKT' medvirker tre kvindelige dansere: Bára, Meri Pajunpää og Aëla Labbé.

Før Aarhus var Bára på en residency i Stockholm, hvor hun også optrådte. Bag efter skal hun på en residency i Dommelhof, Belgien, derefter Mechelen, Belgien hvor 'FLÖKT' får premiere.

Bára Sigfúsdóttir er danser og koreograf fra Island, bosat i Oslo.

Igor og Moreno: Blowjob contact

Da Sceneliv besøger Igor og Moreno, arbejder de med en kontaktimprovisation, hvor præmissen er, at der hele tiden skal være kontakt mellem en penis og en mund:

"Senere kan det være, at vi vil eksperimentere med viagra," fortæller Igor.

De to dansere, Igor og Moreno, arbejder på et projekt: SOS, Sex On Stage. Hvad er sex? Kan man have/vise sex foran et publikum uden at det bliver porno?

Efter Aarhus skal de to videre til residencies i Cambridge, Manchester, Sardinien og Rotterdam, hvorefter de har forestilling i Napoli.

Opholdet i Aarhus er et researchophold. Om det bliver til en forestilling, er endnu ikke afgjort.

Igor Urzelai og Moreno Solinas er begge dansere, fra Spanien og Italien, bosat i London.

Rósa Ómarsdóttir: Ting opfører sig

Det går meget langsomt når danseren Rósa Ómarsdóttir bevæger sig i tågen, mens spejlinger af krusninger i vand spiller på hendes krop og ansigt. Et apparat opfanger elektromagnetisk stråling i rummet og omdanner den til lyd, som Rósa synger med på. Rytmen er ikke musikens eller dansens. Rósa sammenligner det med gletsjerens langsomme bevægelse, der har en pludselig udladning: knækket.

Forestillingen hun forbereder er 'Spills', hvor menneske og objekter kan mødes på scenen som ligeværdige. En udforskning af menneskets rolle i miljøet.

Der er udfordringer: "Materialer opfører sig. Metallet rustet, vandet bliver forurenset, der begynder at gro ting. Det er..."

Rósa holder en pause for at finde det rigtige ord: "Inspirerende."

Før Aarhus var Rósa på residency i Paris. Efter skal hun til Belgien og så Island, hvor 'Spills' vil blive uropført.

Rósa Ómarsdóttir er danser og koreograf fra Island, bosat i Belgien. ●

KLASSIKEREN

**LARM FRA
STORM OG STILLE**

Efter en mislykket tur til USA, hvor det ikke rigtigt lykkedes for Robert Storm Petersen at finde fodfæste eller slå igennem, vendte han tilbage til de danske scener. Nærmere bestemt en lillebitte scene i revyen Bonbonnieren, hvor man den første sæson ikke havde haft succes. Men det fik man med Robert Storm Petersen i 1922. Han var en mester i improviseret vrøvl – kunsten at snakke sort. I Bonbonnieren mødte han blandt andet det ti år yngre skuespillertalent Christian Arhoff, og de to løftede hinanden på scenen og blev et begreb i årene efter under navnet Storm og Stille. Robert Storm Petersen begyndte som skuespiller i de tidlige stumfilmsdage på Nordisk Film, men var også maler og tegner. Kvindens navn på det andet foto er desværre ukendt.

UNGDOMSTEATER ER IKKE KUN FOR TEENAGERE

Af Kat. Sekjær

I dag er segmentet “unge” blevet en mere broget skare. Hvor der for ti-tyve år siden var én slags forestillinger for teenagere og en anden for voksne, er der i dag mere glidende overgange i medie- og underholdningsforbruget. Forældre, børn og bedsteforældre kan se samme serier på Netflix, høre den samme musik eller de samme podcasts. Tendensen gør sig også gældende hos de teatergrupper, der laver teater for de unge. Sceneliv har talt med en ekspert i publikumsudvikling og har spurgt tre teatergrupper for unge, hvordan de tænker målgruppen ind i deres forestillinger.

Teater Ubestemt. Foto: Teater Ubestemt.

Segmentet “de unge” er blevet bredere i teaterverdenen. Måske fordi andre medier som for eksempel film, streamingtjenester, podcasts og sociale medier i højere grad henvender sig til flere forskellige segmenter og aldersgrupper. På den måde kan et publikum have andre fællestræk end alder – for eksempel identitet, hobby, karriere, livssituation, religion, politisk ståsted eller nationalitet. Men når målgruppen er så bred, hvordan når man så de unge med teatermediet?

Æ Teater for unge i Sønderjylland

Et af de teatre der gerne vil nå, men som også aktivt vil involvere de unge, er det nystartede teater, Æ Teater, som ligger i Haderslev. Det er skuespillerne, Thea Kastberg og Linnea Fabricius, der begge er vokset op i byen, som har taget initiativ til at starte et teater, der henvender sig til de yngre indbyggere. Intentionen er at give dem “noget ungt teater”, for det savnede de selv som unge sønderjyder for ti år siden. Hos Æ Teater har man en stærk fornemmelse af det unge, sønderjyske publikum. Målgruppen spænder fra 15-30 år, fortæller Thea Kastberg:

“De 15-30-årige er et segment, der ofte bliver glemt i teatrets verden, da skellet altid har været ungdomsteater, som er for teenagere, og voksent teater, som er for 30 plus. Der sker rigtig meget i årene mellem 15 og 30, så hvorfor skulle der ikke være teater for dem at spejle sig i?”

Teateret skal appellere til målgruppen, både i en uhøjtidelig og oprigtig form og med et godt indhold. Æ Teater møder de unge, i den by de bor i, og er bevidst om det medieforbrug, unge-målgruppen i øvrigt har:

“Jeg tror, det er positivt for udviklingen af denne her publikumsgruppe, at der er så mange film og serier, som er målrettet den unge aldersgruppe, for det skaber en forbrugergruppe, som er sulten på underholdning skabt specifikt til dem. Det er de vant til fra tv- og streamingproduktioner som ‘SKAM’, ‘Doggy-style’, ‘Limboland’ og så videre. Derfor ser jeg en positiv udvikling, hvor vi som teater kan ramme ned i den vibe eller stil,” siger Linnea Fabricius.

Fortælleformen er afgørende

Hos Æ Teater er formen afgørende for at kunne nå de unge, forklarer Linnea Fabricius:

“Vi mener, vi kan lave teater om hvad som helst til de unge, blot fortælleformen er målrettet dem. Men det er klart, vi synes, det er mest interessant at arbejde med emner, som er aktuelle for de unge her og nu. Det har været seksualitet, fremtid, angst, uddannelse, valg, ensomhed, gruppepres og så videre.”

I Æ Teaters første forestilling ‘Kamikazeteater’, indsamlede Thea Kastberg og Linnea Fabricius materiale fra elever i en 1.g.-klasse på Haderslev Katedralskole. På den måde var det lokale, unge publikum selv med til at bestemme, hvad forestillingen skulle handle om. Teksterne fra eleverne var meget dramatiske og ekstreme, fortæller Thea Kastberg:

“Vi blev mindet om, hvor voldsomme følelserne var dengang. Når man skændtes med en ven, skulle man *aldrig* ses igen. Hvis ens forældre havde gjort noget dumt, ville man *aldrig* kunne tilgive dem. Og hvis man havde fået en kæreste, skulle man være sammen for *evigt!* Vi går meget op i ikke at dømme de unge for disse til tider komiske ekstremiteter, for det er netop sådan, det føles at være ung – og det er dét, vi skal genskabe som kunst for og til dem.”

Vi glemmer at gøre teateret til et større samtaleemne

Teater Partner in Crime er et Københavnsk baseret teater, stiftet i 2015, med fokus på ny dansk dramatik og en vision om at få flere unge til at gå i teatret. Her er målgruppen 18-30 år, og måden at nå

Æ Teater. Foto: Æ Teater.

“Man skal turde stille krav og respektere sit publikum – man skal ikke tale ned til en 14-årig. Når man gør det ordentligt, taler det til flere”

Holografiske dragter designet af Anna Maria Kærne Jørgensen til Teater Ubestemt.
Foto: Jesper Hall.

dem på, er gennem det ærlige og oprigtige møde, forklarer kunstnerisk leder og dramatiker, Frederik Villads:

“Jo mere ærlig en tekst og et rum er, jo mere trygt er det. Jo mere vi griner samlet, jo mere slapper vi af. Humor gør, at vi glemmer os selv – og så bliver vi mere fri. Hvis man kan nå derhen, kan man forbinde sig med det, der sker på scenen. Så er det ligegyldigt, hvilken alder du har.”

Han ser en ændring af den unge publikumsgruppes måde at bruge teater på, fordi de er vant til andre medier – både sociale medier og streamingtjenester:

“Jeg tror helt sikkert, der er sket en ændring, fordi medierne har ændret sig. Der ligger en magelighed i, at man kan se, hvad man vil, når man vil. Når man tænker: ‘Hvad skal jeg lave i aften?’ er det nemmere at sidde hjemme og se en streamingtjeneste, end det er at vælge en teaterforestilling. Og *hvad* skal man så vælge? Det er sværere at fortælle ikke-teatergængere, hvad de skal tage ind og se, end folk, der er vant til at gå i teateret. Jeg tror, vi glemmer at gøre teateret til et større samtaleemne, end vi gør nu,” siger Frederik Villads.

De store spørgsmål rammer os alle

Teater Partner in Crime arbejder i høj grad med forestillinger, der handler om det at være menneske, ofte med et personligt udgangspunkt sat i et større perspektiv – livets store spørgsmål, fortæller Frederik Villads:

“Vi tager ofte udgangspunkt i det personlige, som for eksempel i vores forestilling ‘Heartbreak for Dummies’. Her guider vi publikum igennem både et fiktionsslag og en videnskabelig del.

Det blev til en collageforestilling, hvor vi præsenterer emnet på en ny måde og formidler ny viden,” siger Frederik Villads og forklarer, at forestillingen viser de følelser, som mange med kærestesorg er gået igennem. Det er på én og samme tid en meget personlig oplevelse for den enkelte, og samtidig er det et emne, der er så alment menneskeligt, at alle kan spejle sig i det.

Som dramatiker forsøger Frederik Villads altid at finde en dramaturgi, der matcher det tema, forestillingen skal formidle til de unge. På den måde bliver de inddraget og ikke bare “talt til”:

“Dramaturgien skal helst være en afspejling af historiens tematik. Det kan teater i høj grad, fordi vi kan lege på scenen. Vi behøver ikke nødvendigvis have en tre-akts-struktur eller bruge en berettermodel. Med ‘Heartbreak for Dummies’ brugte vi en fragmenteret form, fordi vores følelser er fragmenteret i et heartbreak, mens forestillingen ‘Monicagate’ havde en klassisk hollywoodstruktur *gone wrong*.”

‘Monicagate’ handlede om den 22-årige Monica Lewinsky, der havde en affære med USA’s daværende præsident, Bill Clinton. Hun blev udskammet og lagt for had af medierne i særdeleshed. Teater Partner in Crime brugte den gamle historie fra 1990’erne til at illustrere nutidens slut-shaming og såkaldt cyber-bullying, som er fænomener, unge bliver konfronteret med i dag.”

Politisk, eksistentielt og samfundsrelevant

En anden ny, københavns teatergruppe, der henvender sig til det unge publikum, er TEATER Ubestemt, der består af scenekunstnerne Josefine Edstrand, Line Fisker Nielsen og Mille Lindberg Hansen. TEATER Ubestemt havde premiere med forestillingen, ‘DU ER DEN’ i foråret 2019, og den primære målgruppe strækker sig fra 14 til 36 år.

Efter en samtale mellem Josefine Edstrand, Line Fisker Nielsen og Mille Lindberg Hansen en sommerdag i Nordhavn, opstod ideen til deres første forestilling “som en nødvendighed”, fortæller Mille Lindberg Hansen på vegne af TEATER Ubestemt:

“Den blev til ud fra et personligt afsæt af frustration og vrede, som vi havde i sommeren 2018. Den blev ikke skabt ud fra, hvad der er oppe i tiden, men fra at vi sad og var enormt indignerede over, hvad der skete i samfundet. Så kom det der oprør indefra.”

Det indre oprør handler om alt fra klimakrise til flygtningekrise, om et uddannelsessystem under pres om ulighed og politikerlede. Forestillingen har et højt tempo og er blevet en psykologisk forestilling, fordi den handler om, hvordan mennesker agerer i kriser. Den inddrager publikum aktivt, konfronterer og taler direkte til dem, i øjenhøjde:

“Man skal turde stille krav og respektere sit publikum – man skal ikke tale ned til en 14-årig. Når man gør det ordentligt, taler det til flere,” siger Mille Lindberg Hansen.

Der skal være en nødvendighed i det, vi laver

TEATER Ubestemt ville med ‘DU ER DEN’ både appellere til den unge generation men også til deres forældre, som har lagt kimen til det samfund og den virkelighed, de unge lever i. På den måde var der fra starten tale om en bred publikumsgruppe.

TEATER Ubestemt er nu gået i gang med deres næste tredelte kunstprojekt, som har fået titlen, ‘Har du sluttet fred med, at du skal dø en dag?’ Som titlen antyder, handler den om døden og om at forholde sig til den, for derved også at forholde sig til livet, hvad enten man er gammel eller ung:

“Vi kan mærke, at der skal være en nødvendighed i det, vi laver. Det er også derfor, vi spørger publikum, om de har sluttet fred med at skulle dø en dag. Det, vi laver, skal være politisk, eksistentielt eller samfundsrelevant,” slutter Mille Lindberg Hansen.

Teatergrupper skal zoome ind på deres publikum

Publikumsudvikling har i de senere år fået større plads i kulturinstitutionernes bevidsthed, og er blevet en væsentlig del af de fleste kulturaktørers strategi. Applaus er et initiativ finansieret af Kulturministeriet, som vil gøre publikumsudvikling til en integreret del af den danske scenekunsts arbejde. Missionen er at hjælpe teatrene og de frie grupper med at styrke deres relation til publikum og få kontakt til nye publikumsgrupper, herunder det unge publikum. Projektleder på Applaus, Lene Struck-Madsen, fortæller, at man overordnet karakteriserer ungegruppen fra 15-25, altså et aldersspænd på ti år:

“Selvom det umiddelbart ikke virker som meget, så er det en meget bred målgruppe, hvor der sker utrolig meget. De problematikker, man står med, når man er 15, er ikke nødvendigvis de samme, som når man er 25,” forklarer hun.

Med andre ord er det at se aldersgruppen fra 15-25 år en forsimplet måde at anskue et ungt publikum på. Derfor må man som teater, der vil have fat i den målgruppe, zoome lidt mere ind på, hvem man taler til. Og det er der ifølge Lene Struck-Madsen masser af måder, man kan gøre på:

“Vi har aldrig haft så stor viden om vores publikum, som vi har nu. Det er vigtig viden, for vi kan ikke skære alle over én kam – man bliver nødt til at se nuanceret på målgruppen. For det første må man gøre sig klart, *hvilke* unge man ønsker at komme i kontakt med og derfra lære dem at kende.”

Undersøg publikum som en del af forestillings-researchen

“Det handler om at gøre det til en integreret del af researchfasen, når man bygger en forestilling op. Og så er det en god ide at finde nogle videnskabsperter, som kan fortælle specifikt om målgruppen,” siger Lene Struck-Madsen og tilføjer, at Applaus tidligere i år har udgivet undersøgelsen, ‘Perspektiver på Publikum’, der er en landsdækkende undersøgelse af danskernes teatervaner:

“Man kan orientere sig i vores nationale borgerundersøgelse, som vi har udgivet i januar. Her har vi lavet en segmentering af det danske teaterpublikum, hvor vi går ind og kigger på kulturbrugere. Der kigger vi ikke på alder, men på hvordan vi identificerer os med og gennem kultur. Og vi spørger, hvad kultur skal gøre for os? Skal det underholde eller skal det involvere eller motivere os til at handle?” ●

SANGKURSUS
- midt i kbh

Kurser i Sang.dk

Vi har lyttet til behovet og glæder os til at arrangere et "analogt sangkursus" med fokus på din stemme.

Næste kursus: 6 søndage efterår 2020 18/10 - 20/11
Ansøgningsfrist for OSF-grænseområdet: 16/10

Med udgangspunkt i virkeligheden

Af Louise Kidde Sauntved

Helene Kvint og Anika Barkan, der tilsammen udgør CoreAct, har gennem de seneste 15 år gjort langvarig og intensiv research og kontakt med mennesker uden for scenen til deres varemærke. Som forarbejde til forestillingen 'Ser du mig' tog de med S-tog, på værtshus og i storcenter. Blandt andet.

Med Teater Grobs aktuelle 'Ser du mig' har CoreAct skabt en poetisk forestilling, der undersøger de menneskelige og sociale mekanismer, der er forbundet med fattigdom. Forestillingen er baseret på tre års intensiv research, inklusive en lang række samtaler med mennesker, der af den ene eller anden grund er røget uden for samfundets normer om det gode og normale liv.

For CoreAct, der består af Anika Barkan og Helene Kvint, har gjort det til en metode at lade deres samfunds- og menneskebevidste forestillinger bygge på virkelige historier og ægte levet liv. At stille sig til rådighed som lyttere i det offentlige rum og så lade det udvikle sig derfra.

Blandt andet lavede de i 2012 projektet 'Moving Garden', en have på hjul, som de trak gennem København og placerede på steder, hvor der ikke var så meget grønt i forvejen. Her inviterede de folk på frisk myntete og spurgte dem om deres havedrømme. Det blev til en række små fortællinger, som man kunne lytte til uden for Den Sorte Diamant, hvor haven efterfølgende stod i 14 dage.

Det førte til et projekt med en stue, der blev, og stadig bliver, kørt rundt til plejecentre rundt om i landet, hvor beboerne får et rum til at fortælle deres historie til en interesseret tilhører.

Bro mellem teaterrum og offentligt rum
Ideen om at lave en forestilling om fattigdom opstod for flere år siden. Anika Barkan og Helene Kvint oplevede et

stadigt større skel mellem rig og fattig og mere og mere fastlagte normer for, hvad det gode liv skulle indeholde. Men hvem lavede de normer? Og hvorfor?

Heldigvis var Teater Grob med på projektet. Det gav dem ideen til at bygge bro mellem teateret og scenerummet og det offentlige rum, der omgiver teatret, ved at udnytte gården bag Grob, der nærmest er et lille samfund i sig selv med både lejligheder, andelsboliger og ejerboliger – foruden både en katolsk kirke og en moské!

Derfor satte de sig ned i gården og broderede, mens de stille og roligt snakkede med dem, der kom forbi.

Men det var stadig ikke nok. De ville gerne tale med flere mennesker. Mere forskellige mennesker.

Åben og lukket

Derfor tog de så neutralt tøj på som muligt: Forvaskede t-shirts, cowboybukser, briller fra Flying Tiger og ingen make-up, købte en plasticpose med øller og satte sig ind i S-toget mod Køge. Planen var at tale med de andre passagerer, men de havde ikke taget højde for, at alle sad med næsen i hver deres mobiltelefon.

"Det er lige pludselig blevet meget svært at snakke i det offentligt rum, så vi var lige ved at give op," fortæller Helene Kvint. "Så vi stod af i Ishøj og tænkte 'Hvad gør vi nu?' og gik lidt rundt i området, indtil vi fandt en lille bar bag stationen, et rigtig brunt værtshus, og så gik vi derind. Og så må man jo drikke øl, selvom det var midt om formiddagen..."

Gennem deres mange projekter har Helene Kvint og Anika Barkan fået solid erfaring i at snakke med folk, gribe dem i nuet og fastholde dem i deres fortælling, og det fik de glæde af. For modsat S-toget, faldt de hurtigt i snak med de andre i baren, der havde tiden og lyst til at dele deres livshistorier.

Efter baren vandrede de videre til en boligkarré i Brøndby Strand, hvor de mødte en pakistansk far og hans datter, der inviterede på kaffe og fortalte om boligområdet og deres liv. Og samtalerne fortsatte i Hundige Centret, hvor de knap var trådt ind ad døren, før en mand kom hen for at snakke med dem.

Emnet ind under huden

I de andre projekter, hvor CoreAct har indsamlet rigtige menneskers fortællinger, har de brugt historierne i mere eller mindre direkte form. Men denne gang handlede det mere om at samle erfaringer, som de efterfølgende analyserede på.

"Hvad er det egentlig, det her menneske siger? Hvad er baggrunden? Det gik op for os, efter at have været ude at snakke med alle de her forskellige mennesker, at de fleste mennesker har været udsat for et fald, der har været afgørende. Man bliver syg, man brækker ryggen, man bliver arbejdsløs, skilt, mister et barn. Alle mulige ting, der gør, at ens liv falder fra hinanden, og det kan være svært at finde en ny vej," siger Helene Kvint og fortæller, at både hun og Anika Barkan efterfølgende brugte lang tid på at se dokumentarprogrammer, læse artikler, bøger, forskningsresultater med videre. De undersøgte, læste, lyttede og tænkte, til de nåede til et punkt, hvor de følte, at de havde fået emnet helt ind under huden.

Først der satte de sig ned med dramatikeren Abelone Koppel, i et hus i Sverige, og lavede en ramme og nogle nedslag med udgangspunkt i det indsamlede materiale, før arbejdet med at afprøve mere konkrete tekster gik i gang.

En lang genvej

Det kan lyde som et meget langt forløb, men på mange måder blev den omfattende research en genvej til det endelige resultat.

"Det der virkelig er gaven ved en lang researchperiode er, at vi får så stor indsigt i materialet og kommer ud på en masse sidespor undervejs, hvor vi forstår, at det ikke er den vej, vi skal gå," siger Anika Barkan. "Det at vi i den lange proces har haft tid til at blive fanget af ting og ikke mindst af de mennesker, vi har mødt, gør det nemmere at zoome ind til kernen af det, vi gerne vil fortælle og mærke, hvad

"Den ydmyghed i forhold til mennesker, der lever på en anden måde end os, har jeg med mig hele tiden, når jeg arbejder. Vi er meget opmærksomme på, at vi ikke karikerer eller udstiller nogen af de mennesker, vi har snakket med"

der er vigtigst at få frem. For hver historie er jo fængende og rørende, men det er ikke den enkelte persons historie, der er interessant. Det er essensen."

Samtidig giver CoreActs arbejdsmetode en ydmyghed overfor de mennesker, hvis historie de har fået del i.

"Den ydmyghed i forhold til mennesker, der lever på en anden måde end os, har jeg med mig hele tiden, når jeg arbejder. Vi er meget opmærksomme på, at vi ikke karikerer eller udstiller nogen af de mennesker, vi har snakket med," siger Anika Barkan.

Det er en stor hjælp, når man som CoreAct gerne vil italesætte fattigdom uden hverken at offergøre eller lave socialrealisme.

"Jeg kan meget tydeligt mærke, når det går over i noget, der ikke er troværdigt. Det er ikke det, vi skal. Det er ikke det, vi skal fremvise. Det er ikke den stemme, der er interessant at høre." ●

Fra forberedelserne til forestillingen 'Ser du mig'.
Foto: CoreAct.

DIGITALE DOBBELTGÆNGERE INDTAGER FILMBRANCHEN

Af *Andreas Ebbesen Jensen*

Med et enkelt museklik kan aldrende filmstjerner komme til at se årtier yngre ud, og afdøde skuespillere kan genopstå fra de døde. Flere skuespillere har udtalt sig kritisk om Hollywoods nye teknologiske dille, fordi de er bange for at blive overflødige. Digitaliseringen åbner dog snarere op for helt nye jobmuligheder for skuespillerne, mener lektor **Henrik Schønau Fog**.

James Dean døde i en bilulykke som 24-årig i 1955. Men 11. november i år genopstår det gamle ungdomsidol i krigsfilmene 'Finding Jack' ved hjælp af computereffekter. Digitale Dean vil blive lavet via ægte billeder og optagelser af skuespilleren. En anden skuespiller vil lægge stemme til hans karakter i filmen, og James Dean er langt fra den eneste skuespiller, der får en digital make-over i disse år. I Disneys 'Star Wars: Rogue One' blev den afdøde skuespiller Peter Cushing genoplivet via special effects. Og stjerner som Audrey Hepburn og Marilyn Monroe, der har været døde i flere årtier, er genopstået i forskellige reklamefilm inden for de seneste par år.

Teknologien bliver dog ikke kun brugt til at genoplive afdøde skuespillere. I 'The Avengers: Endgame', der slog alle box office-rekorder sidste år, rejser superhelte tilbage i tiden og møder yngre udgaver af sig selv og i Martin Scorseses gangsterfilm 'The Irishman', der fik premiere sidste år, blev de aldrende hovedrolleindehavere Robert De Niro, Al Pacino og Joe Pesci transformeret årtier yngre gennem såkaldt deaging-effekter (foryngelse på dansk, red.).

Henrik Schønau Fog, der er lektor på Institut for Arkitektur, Design og Medieteknologi på Aalborg Universitet i København, arbejder blandt andet med medieteknologier og grafik til film og computerspil. Og han er imponeret over, hvor langt digitaliseringen af skuespillere er kommet med film som 'The Irishman'.

"Hollywood har i mange år forsøgt at få CGI-effekterne (computer-genererede billeder, red.) til at se så realistiske ud som muligt. Og den største udfordring har altid været at designe digitale mennesker. I film som 'Polar Ekspresen' fra 2004 kom de digitale udgaver af skuespillerne til at fremstå livløse og zombie-agtige. Men nu er teknologien blevet så god, at man næsten ikke tænker over det mere," siger han.

Lars Mikkelsens digitale dobbeltgænger. Foto: Mark Iversen.

Skuespillere frygter for deres levebrød

På Den Danske Filmskole er fremtiden allerede ankommet. Her er instruktør Mark Iversen ved at lægge sidste hånd på sin afgangsfilm 'Neon Knights' – en dystopisk science fiction-kortfilm sat i et futuristisk København med en digital klon af Lars Mikkelsen i hovedrollen.

Skuespilleren fik lavet en 3D-scanning af sin krop og sit ansigt, og alle hans bevægelser blev registreret via et såkaldt motion-capture-suit. Det endelige resultat er en digital karakter baseret på Lars Mikkelsens udseende og skuespil, som agerer i et virtuel filmset styret af spilcomputeren Unreal Engine. Spilcomputeren gør det muligt for instruktøren at se Lars Mikkelsens digitale avatar interagere med de virtuelle omgivelser, Mark Iversen og hans team har designet, i real time.

Samme teknologi blev brugt i større skala til Ang Lees science fiction-film 'Gemini Man' fra 2019. Her kæmper Will Smith mod en digitaliseret yngre udgave af sig selv. Unge Smith blev skabt ved hjælp af 3D-modellering af verdensstjernen. Iført en dragt og en hjelm med kameraer og trackingsystemer blev Will Smiths bevægelser og ansigtstræk optaget på en computer. Denne teknologi kaldes også motion capture.

"Der findes en fuldstændig digital version af mig som 23-årig, som jeg kan lave film med nu. Nu kan jeg spise mig tyk og fed og sætte 'Gemini Junior' til alt det hårde arbejde," sagde Will Smith jokende efter en screening af filmen i juli 2019.

Det er dog langt fra alle hans kollegaer, der griner af udsigten til en virkelighed befolket med digitale versioner af sig selv.

Som skuespilleren Donald Glover sagde det i et interview med magasinet The New Yorker i forbindelse med sin rolle i 'Solo: A Star Wars Story'.

Sådan kom Will Smiths digitale dobbeltgænger til live

I filmen 'Gemini Man' fra 2019 spiller 52-årige Will Smith over for en 23-årig digital udgave af sig selv. Will Smiths computerskabte klon tog 500 special effects folk et år at få i kassen. Først blev Will Smiths ansigt scannet digitalt med high resolution-kameraer, mens skuespilleren lavede en række forskellige ansigtsudtryk. Dernæst designede special effects-folkene en digital model af Will Smiths krop ved hjælp af et biomekanisk stel, som registrerede hans højde, drøjde, muskelmasse og bevægelsesmønstre.

Foryngelsesprocessen skete ved at indsamle tusindvis af arkivfotos fra den yngre Will Smiths optræden i særligt tv-serien 'Rap fyr i L.A.' og actionfilmen 'Bad Boys' og fodre disse stillbilleder ind i en computerdatabase. Billederne blev brugt som referenceramme til at skabe en computerskabt udgave af Will Smiths ansigt, som det så ud knap tre årtier tidligere. Da modellen af Will Smiths ansigt var på plads, pustede skuespilleren liv i det livløse, digitale hylster ved at iføre

sig i et motion capture-udstyr bestående af sensorer i ansigtet i form af små bolde – såkaldt facial capture – og en hjelm på hovedet med et fastmonteret kamera. Mens skuespilleren spillede sine scener som sit yngre jeg på en motion capture-scene i Budapest, sørgede et væld af store og små kameraer omkring skuespilleren for at opfange alle hans bevægelser.

Efter optagelserne brugte effektfolkene 12 måneder på at finjustere Will Smiths

digitale avatars ansigtfeatures og mimik i computeren, så de var fuldstændig i sync med billederne og fremstod så realistiske som muligt. Effektfolkene arbejder i hold, så nogen tog sig udelukkende af tænderne og læberne, mens andre sørgede for at udjævne rynkerne i huden og bringe liv i øjnene.

Will Smith. Foto: UIP.

"Min krop og ansigt er blevet skannet ind i 'Star Wars' nu. Og hvem kan forsikre mig, at Disney ikke på et tidspunkt tager mit digitale jeg frem fra arkivet og siger: 'Lad os lave en ny film med Donald. Han har været død i 15 år, men vi kan gøre, hvad end vi vil med ham'."

Digitaliseringen åbner op for nye jobs

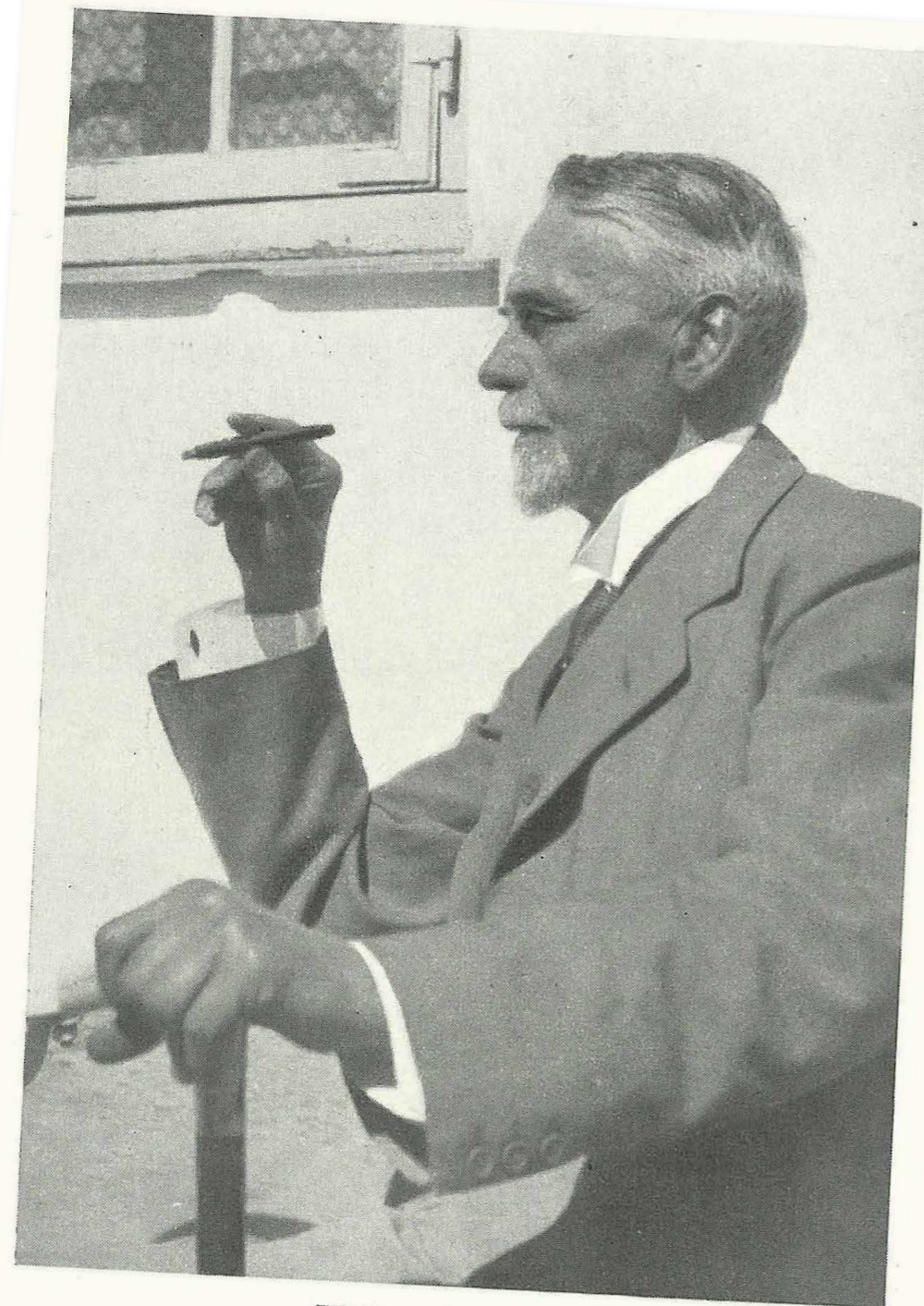
Spørger man Henrik Schønau Fog, skal skuespillerne dog ikke frygte at miste deres levebrød lige foreløbigt.

"Selvom teknologien hele tiden bliver nemmere og billigere at lave, er det stadig enormt dyrt at lave digitale versioner af skuespillerne. Så vi er stadigvæk et sted, hvor det ikke kan betale sig at udskifte en skuespiller med en digital kopi," siger han og slår fast, at selvom de digitale dukkefører bliver bedre og bedre til at skabe virkelighedstro virtuelle mennesker, vil der stadig være behov for skuespillere af kød og blod.

"Instruktøren har stadig brug for dygtige skuespillere, der kan give karakteren en emotionel resonans og trække historien i den ønskede retning. Desuden åbner teknologien op for helt nye muligheder for skuespillerne. Flere og flere skuespillere bliver hyret til at lægge stemme og krop til karakterer i animationer og i computerspil. Så digitaliseringen betyder ikke døden for skuespilsfaget, som vi kender det. Den åbner snarere op for helt nye jobmuligheder," siger han. ●

Stanislavskijs danske forgængere

Af Linnea Voss

William Bloch. 1921.

De fleste skuespillere kender til Stanislavskijs metoder, men de færreste ved, at vi havde vores egen skuespillerguru i Danmark tyve år tidligere. Hans navn er William Bloch.

William Bloch.
Foto fra bogen 'Sigrid Neiendam fortæller',
Povl Branners Forlag, 1943.

“At spille komedie er at leve sandt i opdigtede omstændigheder.”
De fleste skuespillere kender nok alle sammen den russiske teatermand Konstantin Stanislavskij (1863-1938) citat og de fleste af os har sikkert også hans værk 'En skuespillers arbejde med sig selv' stående på hylden.

Stanislavskijs tanker om skuespillerens arbejde var nye og banebrydende for sin tid. Men hvad de færreste ved, var der her i Danmark, tyve år før Stanislavskij, en instruktør der havde nøjagtig de samme tanker om skuespilkunsten og som også arbejdede efter nogle stærkt psykologisk funderede principper.

William Bloch (1845-1926) er navnet. Han betragtes i dag som højnaturalismens indfører i dansk teater og er af sin eftertid ofte blevet kaldt Stanislavskijs danske forgænger. Bloch mente, at "Det, det først og fremmest kommer an på i al skuespilkunst, er først og fremmest at være et menneske og ikke en lavet tom teaterfigur", hvilket jo fint understøtter det øverste citat af Stanislavskij. Men, hvor Stanislavskij på Kunstnerteatret i Moskva havde et lille dedikeret ensemble som ønskede og lykkedes med at forny kunstarten, var det op ad bakke for Bloch, som i 1880'erne befandt sig midt i en overgangsperiode, når det gjaldt skuespillet på Det Kongelige Teater.

Kamp mod skønhedsidealet

Da Bloch i 1881 blev ansat på teatret, så instruktørfaget meget anderledes ud end i dag. Personinstruktion gik man ikke syndeligt op i, og skuespillerne forberedte sig alene og prøvede kun et par enkelte gange inden premieren og under vejledning af en ældre skuespiller, der kendte forestillingsarrangementerne til bunds og som, groft sagt, skulle sørge for, at skuespillerne ikke gik ind i hinanden. Der dukkede dog alligevel masser af store præstationer og ganske flotte og finurlige karakterfortolkninger op på scenen. Men helheden manglede.

I 1880'erne befandt vi os midt i det moderne gennembrud.

Fordi fortiden i disse år stødte sammen med tidens strømninger imod det nye og moderne, opstod der to fløje på Det Kongelige Teater. På den ene side stod skuespiller og instruktør Emil Poulsen, med teatrets ældre skuespillere og Bloch på den anden side med alle teatrets yngre skuespillere.

Emil Poulsen var elev af Johanne Luise Heiberg og var derfor "skolet" i romantikkens skønhedsideal. Det var den tradition han arbejdede med i sin instruktion og som vel også stemte overens med hans æstetik

og holdning til kunsten.

Så op ad bakke var det for Bloch, i modsætning til Stanislavskij, fordi skuespillet stadig sad fast i Heibergtidens skønhedsideal og anstændighedskrav: At fremstille "den forskønnede verden" på scenen, hvor intet måtte støde an. Ingen snavs, nøgenhed, sex, drugs and rock'n'roll.

Liv på og bag scenen

På den tid var det almindeligt, at man kun prøvede på en forestilling tre-fire gange inden premieren. Det var på repertoireteatrets tid. Arbejdsmetoden krævede, at skuespilleren på forhånd kunne sin tekst udenad.

Bloch derimod brugte timer, dage og uger på en forestilling sammen med sine skuespillere. Poulsen var af den holdning, at en instruktør der brugte så meget tid på en tekst, måtte være amatør og al amatørisme var ham inderligt imod.

Emil Poulsen forstod ikke, at Bloch gjorde op med udenadslæren og i stedet for sammen med sine skuespillere at gå på opdagelse i teksten, finde handlingens logiske røde tråd og undersøge karakterernes psykologiske rejse. Bloch ville se ægte mennesker på scenen, fuld af indre liv og levende følelser.

Forestillingens helhed og sammenhæng havde man ikke spekuleret på tidligere. Også dette optog Bloch.

Han mente at stykkets handling og karakterernes liv også skulle leve og foregå bag scenen, imellem sætstykkerne og i mellemakterne. Skuespillerne måtte hele tiden være sig bevidste om karakterens rejse og at stille sig de spørgsmål til den logiske kontekst, som Stanislavskij også brugte: Hvem, hvad, hvor, hvornår og så videre.

Vandt fløjkrigen

Indtil 1886 havde der ikke eksisteret en egentlig form for uddannelse, i hvert fald ikke som vi kender det fra i dag. Teatrets unge skuespillere lærte det meste af håndværket ved at arbejde med småroller i teatrets forestillinger, dog under kyndig vejledning fra en eller flere af teatrets ældre skuespillere. Her var tale om mesterlærerbaseret undervisning.

På foranledning af teatrets unge skuespillere tog blandt andre Bloch initiativ til at starte Det Kongelige Teaters Elevskole.

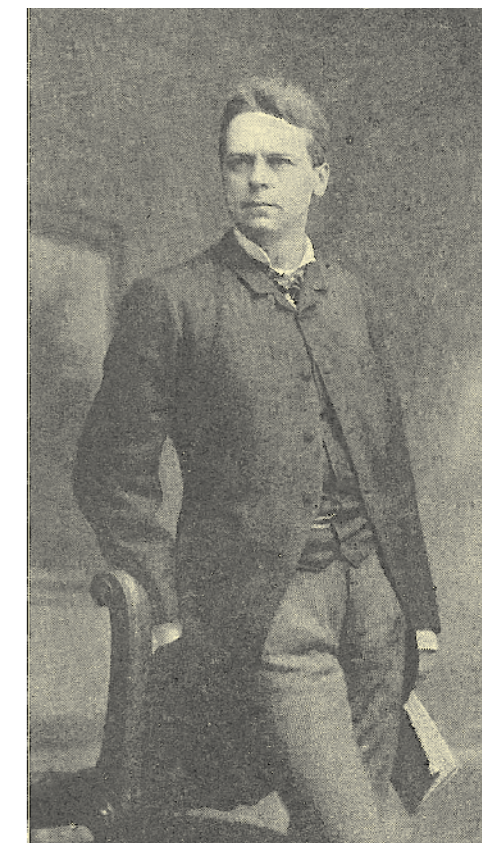
Skuespillerinde Sigrid Neiendam, en af Blochs elever, sagde senere: "Da jeg mange år senere læste Konstantin Stanislavskijs store værk 'En skuespillers arbejde med sig selv', tænkte jeg at det i grunden var at gå over åen for at hente vand. Hvad russeren ville, var en scene for menneskets indre oplevelser og i kernen det samme, som Bloch ville længe

før hos os. Der står mange meninger hos Stanislavskij, som jeg har hørt Bloch sige." Fløjkrigen imellem Emil Poulsen og Bloch foregik livligt i dagspressen i de år, og da det kom for dagen, at flere af teatrets skuespillere ønskede Bloch ud, opfattede han det som det spark, direktionen ikke turde give ham. Han forlod Det Kongelige Teater i 1893, men blev hentet tilbage igen i 1899, hvor han i de efterfølgende år stod bag en række fornyelser af Holbergs stykker, som ellers i en årrække havde ligget støvede og stille hen og mest blev opsat på grund af pligtfølelsen overfor kulturarven.

William Bloch giftede sig med en af teatrets unge skuespillerinder, Anna Lindemann, som senere blev en af de helt store inden for det naturalistiske drama.

William Bloch forlod endeligt instruktørgerningen i 1909 og døde i 1926, 81 år gammel.

Anna Bloch døde i 1953 og ligger stedt til hvile ved siden af sin mand på Vestre Kirkegård, hvor graven stadig findes. ●

William Bloch.
Foto fra bogen 'Fra en anden tid', Gyldendal, 1930.

DANSK SKUESPILLER- FORBUNDS JUBILÆUMSLEGAT AF 1979

Ansøgningsfrist:
Onsdag 11. november 2020, kl. 12.00.

Dansk Skuespillerforbunds bestyrelse indkalder ansøgninger til ovennævnte legat. Legatets formål er at yde støtte til medlemmer af Dansk Skuespillerforbund, der er under uddannelse på én af forbundet anerkendt uddannelsesinstitution. Ved uddeling af legatet bliver der ude-

lukkende lagt vægt på, at ansøgeren er i økonomisk trang.

Du skal sende ansøgningen via ansøgningsportalen, som du finder her: skuespillerforbundet.dk/om-dsf/stoettemuligheder/andre-legater/

Du kan forvente svar inden jul.

UDDANNELSES- OG STUDIERSLEGELEGAT

Ansøgningsfrist:
Onsdag 28. oktober 2020, kl. 12.00.

Uddannelses- og studierejselegater til skuespillere, operasangere, dansere, musicalperformere og koreografer.

Dansk Skuespillerforbunds bestyrelse bruger igen i år en del af rettighedsmidlerne til legater til uddannelsesformål i ind- og udland.

- Legatet kan ikke søges til grunduddannelser
- Ved tildeling af legatet lægges der primært vægt på, om uddannelsen/studierejsen vil give ansøgeren mulighed for at udvikle sine kunstneriske kompetencer eller specialisere sig som kunstner.

Begrundet legatansøgning skal indeholde en detaljeret beskrivelse af formålet med og indholdet af uddannelsen, og du skal vedhæfte budget og cv.

Legaterne kan ikke anvendes til produktionsstøtte. Ansøgningerne bliver behandlet fortroligt.

Du skal sende ansøgningen via ansøgningsportalen: skuespillerforbundet.dk/om-dsf/stoettemuligheder/uddannelses-og-studierejselegat

Der kan forventes svar på ansøgningen inden nytår.

OBS. Legaterne beskattes som B-indkomst.

PRODUKTIONS- STØTTE

Ansøgningsfrist:
Torsdag 24. september 2020, kl. 12.00.

Produktionsstøttemidlerne kan søges til udvikling og produktion af projekter vedrørende teater, radioteater, readings, teaterworkshops, musikdramatik (herunder opera, kabaret, revy, musical), dans, film, kortfilm, tv-serier, lydbøger, dubbing, musikudgivelser osv.

Ved tildeling af støtte til et projekt, lægges vægt på om projektet

- Er væsentligt eller nyskabende
- Har kunstnerisk høj kvalitet
- Har fokus på diversitet (køn, etnicitet, alder etc.)
- Ansøgningen er gennemarbejdet og budgettet realistisk

Hvis du har modtaget produktionsstøtte tidligere, skal der være afleveret regnskab for den støtte, inden du søger igen.

Du kan søge om støtte både som person og som firma.

Krav til ansøgningen

- Projektbeskrivelsen må max. fylde 3 A4-sider, inkl. budget, kort cv og bilag.
- Bilag skal vedhæftes som filer, så hav dem klar, inden du udfylder ansøgningen. Husk at vedhæfte mp3-lydfiler, hvis du søger til en musikudgivelse.
- Bilag kan ikke eftersendes.

Ansøgningen bliver ikke behandlet, hvis ovenstående krav ikke er opfyldt.

Ansøgningen skal sendes via ansøgningsportalen, som du finder her: skuespillerforbundet.dk/om-dsf/stoettemuligheder/produktionsstoette

Du skal være opmærksom på, at ansøgningsportalen lukker kl. 12.00.

Ansøgningen bliver behandlet i Produktionsstøtteudvalget og efterfølgende i bestyrelsen. Behandlingstiden er på ca. 10 uger.

Har du spørgsmål, er du velkommen til at kontakte sekretær Hanne Arlund.

APPLAUS

SØREN SPANNING

30.05.1951 — 12.02.2020

Han blev rost for sin knivskarpe replik-behandling og store sceniske nærvær. Søren Spanning var en autoritet på scenen. Derfor var han også så god i de stærke og mere skæve roller.

Af Louise Kidde Sauntved

Det lå ikke nødvendigvis i kortene, at Søren Spanning skulle blive en af Danmarks dygtigste skuespillere. Men en vågen højskolelærer så den purunge Sørens talent og opfordrede ham til at søge ind på Teaterskolen. Han kom ind på Skuespillerskolen ved Aarhus Teater i 1973 og blev færdiguddannet i 1976, hvor teaterchef Henrik Bering Liisberg stod klar med en fast kontrakt til det lysende talent. Spanning fik sit store gennembrud i Noel Cowards 'Høfeber' i 1977 på netop Aarhus Teater, hvor han var en del af ensemblet, indtil han i 1980 fulgte Henrik Bering Liisberg til Det Kongelige Teater.

Det var også på Det Kongelige Teater, han mødte Karen-Lise Mynster, som han nåede at være gift med i 33 år. Sammen fik de to børn, filmfotograf Jasper Spanning og skuespiller Rosalinde Mynster. Spanning havde i forvejen datteren Line Spanning.

Sammen tog Søren Spanning og Karen-Lise Mynster springet fra fastansatte til freelance i 1987, og i årene efter spillede han på blandt andre Aalborg Teater, Folketeatret, Rialto og Det Ny Teater – hvor han i 1999 brillerede med sin markante version af professor Higgins i 'My Fair Lady'.

Søren Spanning var en udpræget teaterskuespiller, der som få kunne fylde en sal med sit nærvær. Men han glimrede også i større og mindre roller på film og tv. Blandt meget andet som Bodil Udsens pressede søn i 'Min farmors hus' og senere som statsminister i tv-serien 'Borgen'.

En god ven med åben dør

Søren Spanning var en alsidig skuespiller, der både mestrede det lette og komiske og den moderne dramatik. Men hans fremragende tekniske forståelse for tekst, sprog og rytme, en sublim replikbehandling og kunstnerisk stillingtagen gjorde ham særligt god i de klassiske roller: Shakespeare, Ibsen, Tjekhov, Molière.

Derfor blev han også en mentor for den yngre generation af skuespillere, som han underviste i det klassiske teater på Teaterskolen. I flere tilfælde gled mentorrollen over i livslange venskaber. For Søren Spanning stod ikke kun parat til at hjælpe, når teksten var svær, hans dør var også altid åben, når livet indimellem gav et bølgeslag, der krævede nærvær, en god samtale og måske et glas af hans hjemmelavede valnøddesnaps. Søren Spanning var et åbent, favnende og nysgerrigt menneske, der elskede samtalen over alt andet. Han talte med alle.

For Søren Spanning var alle mennesker interessante, og ingen var vigtigere end andre. Han så lige igennem det for at se mennesket.

Pressen talte han dog ikke gerne med. Han foretrak at holde det private privat, fordi han ville undgå, at hans person kom til at skygge for de karakterer, han spillede.

Han troede fuldt og fast på, at skuespilleren var nerven i teatret. Det var skuespillerne, der kunne forme historier, og dem, der var talerøret. Når teatret i perioder insisterede på at fokusere på formen, holdt han fast i, at man ikke måtte glemme den selvstændige skuespiller. Han var også en varm fortaler for fagforbundet. Alle-rede da han var på Aarhus Teater i 1970'erne gjorde han en aktiv indsats for at overtale sine kollegaer til at melde sig ind. For uden et forbund og overenskomster, var skuespilleren på herrens mark, hvor man kunne gøre, hvad man ville med ham.

Passionen for teatret og skuespillet kunne dog også udmønte sig i passionerede diskussioner, for Søren Spanning insisterede på at grave ned under overfladen. Hvad vil stykket? Hvad vil vi med kunsten? Hvad vil vi fortælle publikum? Og hvordan kan vi i fællesskab nå derhen?

Udviklede sig hele livet

I 2004 var han en af hovedkræfterne bag dannelsen af Det Fri Teater, et nyt ensemble med fokus på teksten og skuespilleren, Søren Spannings to passioner. Her satte han for egen regning Tjekhovs 'Mågen' op.

Med sin tekniske ekspertise og sin forankring i de klassiske roller kunne han sagtens have hvilet på laurbærrerne, men Søren Spanning bevægede sig altid, udviklede sig, fulgte med. Både inspireret af de yngre skuespillere i hans omgangskreds, men også fordi han var nysgerrig af natur: På livet, på teatret og på mennesker.

Han drømte blandt andet om at instruere flere stykker, men helbredet spændte ben og han nåede det aldrig. I 2002 blev han ramt af leukæmi, men kæmpede sig tilbage på scenen, klar til nogle af karrierens stærkeste præstationer, blandt andet 'Hvem er bange for Virginia Woolf' på Folketeatret i 2007.

Men i 2014 sluttede karrieren alt for brat, da en alvorlig hjerneblødning gjorde ham lam i den ene side af kroppen og bandt ham til en kørestol. Han har selv udtalt, at det gjorde ham vred, at skæbnen havde tildelt ham så uretfærdige kort. Han vedblev dog at følge hustruen Karen-Lise Mynsters teaterarbejde, ligesom han stolt fulgte sine børns arbejde.

Og så fortsatte han samtalen. Med familie, venner og kollegaer. Og med de mennesker, der kom og hjalp ham med det, han ikke længere kunne. Det var vigtigt for ham, at få et personligt forhold til dem. En relation.

I februar 2020 døde Søren Spanning og begravelsen var åben for alle, der ville forbi og sige et sidste farvel. Og der var mange, hvis liv han havde berørt. På scenen og udenfor. ●

Artiklen er blevet til på baggrund af tidligere artikler, interviews og samtaler med familie og venner.

Foto: Annett Bruhn.

Pia Jondal, Lars Mikkelsen og Søren Spanning i 'Postbuddet fra Arles'.

DSF STUDIO

ÅBEN STUDIO

*Fri træning for 200 kr. pr. halvår.
Tilmeld dig forhånd via hjemmesiden.*

IMPROVISATION

med Ole Boisen

Tirsdage fra 1. sep.-24. nov.

Improvisation er et værktøj, som du som udøvende kunstner bliver trænet i at bruge til at holde skarpt fokus, høj intensitet, autentisk nærvær og spilleglæde.

FILMSKUESPIL

med Daniel Kragh-Jacobsen

Onsdage fra 2. sep.-25. nov.

Lær at lægge frygten bag dig. Du vil få en forståelse for filmprocessen og de redskaber, der gør, at du fremover kan være mere til stede foran kameraet.

AUDITION- OG SANGTRÆNING

med Johnny Jørgensen

Torsdage fra 3. sep.-1. okt.

Træning med fokus på den gode sangperformance, arbejdet med formidling af en sang, så den slår igennem og når ud til publikum.

STEMMEN I KROPPEN

med Naja Månsson

Torsdage fra 15. okt.-11. nov.

Et stemmeværksted, hvor der arbejdes med kropsbevidsthed og åndedrætstræning, med fokus på at styrke en sund stemme.

Plus 1 times individuel behandling til de første 20 deltagere, som har deltaget i stemmeværkstedet.

KURSER & WORKSHOPS

København

IVANA CHUBBUCK SKUESPILTEKNIK

med Maibritt Saerens

28. sep.-2. okt. / frist 31. aug. / 500 kr.

Introduktionskursus til Ivana Chubbuck-metoden. Der er fokus på teknikens 12 trin, som fører skuespilleren fra manuskriptet til en levende, ægte og dynamisk karakter. Undervisningen byder på konkrete og brugbare teknikker for deltagerens fremadrettede arbejde. NB: der skal påregnes forberedelsestid med en scenepartner forud for kurset.

AUDITION OG REPETITION

med Thomas Bay

5.-9. okt. / frist 4. sep. / 350 kr.

Har du brug for hjælp til indstudering af sange eller sange, som du ønsker at arbejde videre med? Måske har du brug for sparring omkring audition: Hvordan forbereder du dig bedst muligt, hvilken sang skal du synge til audition, og er der sange du helst skal undgå?

DANCE WORKSHOP

with Lisa Vereertbrugghen

Oct. 6-8 / deadline Sept. 4 / 200 kr.

Workshop title: 'Softcore'
The starting point of this workshop is hardcore techno dances like gabber, focusing on their sensuality and power. How can we allow the speed of hardcore techno (160 BPM and above) to make us feel more and be empowered? Using body, voice and breath we will dig into the potential of hardcore techno to feel each other and feel ourselves differently.

DRAMATISK METODEWORKSHOP

med Maria Kjærsgaard-Sunesen

19.-23. okt. / frist 14. sep. / 500 kr.

Du får indsigt i instruktørens værktøjskasse, med henblik på en lettere kommunikation mellem skuespiller og instruktør i arbejdsrummet. Derudover tilbyder kurset et inspirerende indspark til kreativ metodisk arbejdstilgang i forbindelse med tekstarbejde, som kan sætte fantasien fri og skabe et kreativt flow i ensemblet.

Maria er uddannet sceneinstruktør.

INDLÆSNINGSKURSUS

med Dan Schlosser

2.-6. november / frist 28. okt. / 400 kr.

Kurset fokuserer på skuespillerens arbejde foran mikrofonen, men henvender sig til alle, som har behov for at indtale, holde foredrag eller oplæse tekster – analogt eller via et elektronisk medie.

Der er ingen krav eller forventning om forudgående erfaringer med op- eller indlæsning.

Dan Schlosser er uddannet skuespiller og har endvidere beskæftiget sig meget med oplæsning- og indlæsningsarbejde i alle genrer.

METODEWORKSHOP 1 (FOR BEGYNDERE)

med Kamilla Wargo

16.-19. november / frist 16. okt. / 400 kr.

På denne workshop for begyndere får du indsigt i de teknikker, som Kamilla dagligt bruger i sit arbejde som dramatiker og iscenesætter. Undervisningen veksler mellem tekstarbejde og praktik med fokus på monologen og skabelse af scenisk materiale.

METODEWORKSHOP 2 (FOR ØVEDE)

23.-27. november / frist 23. okt. / 400 kr.

På denne workshop får du en dybdegående indsigt i de teknikker, som Kamilla dagligt bruger i sit arbejde som dramatiker og iscenesætter.

Kamilla Wargo er en af de mest aktive instruktører i Danmark. Hun har udviklet og skabt forestillinger til flere etablerede scener – både herhjemme og i udlandet.

FILMSKUEPIL PRÆSENTATION/AUDITION

20. november / frist 20. oktober.

Skuespillerforbundet afholder castingpræsentation i DSF Studio. Her får du mulighed for at præsentere dig for et indbudt panel af filminstruktører, castere og agenter fra den danske filmbranche. Der er ikke tale om casting til en bestemt rolle, men en unik mulighed for at præsentere dig for potentielle arbejdsgivere med en valgfri tekst på 3 min. Svar på tilmelding kan forventes slut oktober.

OBS!

TIL KALENDEREN – REMINDER

Dansk Skuespillerforbund holder den årlige generalforsamling og efterfølgende middag **Søndag 13. september 2020 kl. 12.15**

**Teglværket, Teglgade 27,
Østre Teglvej, 2450 København.**

Vi glæder os til en hyggelig dag og gør vores bedste for at tilrettelægge dagen, så alle trygt kan deltage.

INDKALDELSE

14 dage før generalforsamlingen modtager alle medlemmer som altid selve indkaldelsen. Hvis du har skiftet mailadresse eller af anden grund ikke har modtaget indkaldelsen, vil vi bede dig kontakte sekretariatet på dsf@skuespillerforbundet.dk eller tlf. 33 24 22 00.

FUTUREV

OPLEV LIVE-TEATER HJEMMEFRA

**SAFE
SPACE**

NYT DANSK DIGIDRAMA

18. AUG. - 10. SEPT. 2020

★★★★★★
BROADWAY WORLD

★★★★★
SCENEBLOG

★★★★
GREGERS DH

★★★★
CPH CULTURE

★★★★
QX28

★★★★
POV INTERNATIONAL

★★★★★
KULTURKONGEN.DK

★★★★★
MORTEN BUCKHØJ

★★★★
FREDERIKSBORG AMTS AVIS

★★★★
KULTURKUPEEN

★★★★
UNGT TEATERBLD

★★★★
KOP KULTUR